

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding
Maatschappelijk Werk en
Dienstverlening
voltijd/deeltijd

Hanzehogeschool Groningen

De kracht van
kennis.

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding
Maatschappelijk Werk en
Dienstverlening
voltijd/deeltijd

Hanzehogeschool Groningen

CROHO nr. 34616

Hobéon Certificering

Datum

14 juni 2013

Auditpanel

F.M. Brouwer

Prof.dr. M. de Bie

Dr. L. van Doorn

M. Hoekstra

Secretaris

Drs. B. Verstegen

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTING	3
3.	INLEIDING	7
4.	OORDELEN OP NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	9
5.	ALGEMENE CONCLUSIE	31
6.	AANBEVELINGEN	33
BIJLAGE I	Scoretabel	35
BIJLAGE II	Opleidingsspecifieke eindkwalificaties	37
BIJLAGE III	Schematisch overzicht opleidingsprogramma (vt en dt)	39
BIJLAGE IV	Programma, werkwijze en beslisregels	43
BIJLAGE V	Lijst geraadpleegde documenten	47
BIJLAGE VI	Overzicht auditpanel	49

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Hanzehogeschool Groningen
status instelling (bekostigd of rechtspersoon voor hoger onderwijs)	bekostigd
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Positief besluit 26 april 2013
NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	Maatschappelijk Werk en Dienstverlening (MWD)
registratienummer croho	34616
domein/sector croho	Gedrag en Maatschappij
oriëntatie opleiding (hbo – wo)	hbo
niveau opleiding (associate degree – bachelor – master)	bachelor
graad en titel	Bachelor of Social Work
aantal studiepunten (ec's)	240 EC
afstudeerrichtingen	Uitstroomprofiel Jeugdzorgwerker (deels nog in ontwikkeling)
onderwijsvorm(en)	competentiegericht
locatie(s)	Groningen
variant(en)	Voltijd / deeltijd
relevante lectoraten	lectoraten: Rehabilitatie Arbeidsparticipatie Integraal jeugdbeleid
datum audit / opleidingsbeoordeling	23 april 2013

Rendementsgegevens

Onderstaande rendementscijfers zijn gebaseerd op de definities in het NVAO-kader (zie noten). De Hanzehogeschool Groningen hanteert andere definities; deze vormen de basis van de prestatieafspraken met het Ministerie van Onderwijs. Aantallen in de tabel worden weergegeven per cohort; dit zijn alle studenten die in het genoemde jaar per 1 september met de propedeuse zijn gestart.

Instroom (aantal)	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
MWD voltijd		162	127	120	136	153	162
MWD deeltijd		17	16	15	32	18	16
uitval (%) uit het eerste jaar ¹	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
voltijd		33.3%	37.8%	39.2%	28.7%	27.5%	
deeltijd		29.4%	31.3%	26.7%	15.6%	38.9%	
uitval (%) uit de bachelor ²	2005	2006	2007	2008	2009		
voltijd		25,0%	10,1%	11,0%	18,6%		
deeltijd		0,0%	9,1%	9,1%	7,4%		
rendement (%) ³	2005	2006	2007	2008	2009		
voltijd		72,3%	64,8%	77,2%			
deeltijd		70,6%	91,7%	90,9%	63,6%		

Gegevens beschikbaar op Schoolniveau (SASS), peildatum: 31/08/2012

Docerend personeel	aantal	fte	
Academie voor Sociale Studies	139	87.5	
Opleidingsniveau (%)	hbo	master	PhD
Academie voor Sociale Studies	28.8%	64.7%	6.5%

Docent-studentratio

Gegevens op Schoolniveau

docent-student ratio ⁵	
Studiejaar 2011-2012	1 / 27,5

Contacturen

Totaal gemiddelde studiejaar 2011-2012 op opleidingsniveau. Derde en vierde jaar niet gemeten i.v.m. stages.

Contacturen	1e jaar	2e jaar	3e jaar	4e jaar
MWD voltijd	18,1	14,3 + 1 dag stage gedurende 40		
MWD deeltijd	8	8	8	8

- ¹ Het aandeel van het totaal aantal bachelorstudenten (eerstejaars ho) dat na één jaar niet meer bij de opleiding staat ingeschreven, zo mogelijk voor de laatste zes cohorten.
- ² Het aandeel van de bachelorstudenten die zich na het eerste studiejaar opnieuw bij de opleiding inschrijven (herinschrijvers) dat in de nominale studieduur zonder het diploma te hebben behaald alsnog uitvalt uit de opleiding, zo mogelijk voor de laatste drie cohorten.
- ³ Het aandeel van de bachelorstudenten die zich na het eerste studiejaar opnieuw bij de opleiding inschrijven (herinschrijvers) dat het bachelordiploma haalt in de nominale studieduur + één jaar, zo mogelijk voor de laatste drie cohorten.
- ⁴ Het aandeel docenten (onderwijzend personeel) met een master en het aandeel docenten met een PhD in het totaal aantal docenten (onderwijzend personeel). De verhouding tussen het totaal aantal ingeschreven studenten en het totaal aantal fte's aan onderwijzend personeel van de opleiding in het meest recente studiejaar.
- ⁵ De verhouding tussen het totaal aantal ingeschreven studenten en het totaal aantal fte's aan onderwijzend personeel van de opleiding in het meest recente studiejaar.
- ⁶ Het gemiddeld aantal klokuren per week aan geprogrammeerde contacttijd, voor ieder jaar van de opleiding, gebaseerd op 7 lesweken.

2. SAMENVATTING

Een professional werkzaam in het domein van Maatschappelijk Werk en Dienstverlening is een maatschappelijk werker die op een professionele wijze burgers ondersteunt bij het vormgeven van sociale initiatieven. Hij coacht, bemiddelt, adviseert en geeft leiding aan veranderingen in complexe sociale situaties. Kenmerkend hierbij is het accent op het ondersteunen en bekrachtigen van de eigen verantwoordelijkheid en eigen kracht van cliënten.

De Hanzehogeschool Groningen verzorgt de opleiding Maatschappelijk Werk en Dienstverlening (MWD) in Groningen. De opleiding start met een gezamenlijk propedeusejaar met studenten van de opleiding Sociaal Pedagogische Hulpverlening. De propedeuse is gericht op het verwerven van basiskennis enerzijds en een eerste oriëntatie op het werkveld anderzijds. In het tweede, derde en vierde jaar verschuift de focus van een theoretisch/praktisch perspectief naar het uit te oefenen beroep. In de laatste fase van de studie (stage jaar 3, specialisatie jaar 4 en afstudeeropdracht jaar 4) krijgen studenten de gelegenheid zich te richten op het werken in een specifieke functie of sector.

Hierna volgt een samenvattende weergave van de bevindingen voor zowel de deeltijd als de voltijd variant. Om de overzichtelijkheid te bewaren is gekozen om de bevindingen zoveel mogelijk te bundelen. Alleen waar sprake is van evidente verschillen tussen de voltijd en de deeltijd variant, zijn die benoemd in zowel de samenvatting als in de onderliggende rapportage.

Standaard 1 De beoogde eindkwalificaties

De eindcompetenties van de opleiding zijn op landelijk niveau geformuleerd en zijn passend in het licht van het beroep maatschappelijk werker. De opleidingscompetenties voldoen aan de eisen wat betreft (inter)nationale oriëntatie en actualiteit. Het panel vindt dit een belangrijke voorwaarde. Daarnaast is het panel van mening dat de opleiding in haar profiel meer aandacht aan het thema 'social justice' kan besteden. Het panel heeft dit thema niet duidelijk teruggezien in het profiel van de opleiding en vindt dat een gemis.

De opleiding heeft de set landelijke competenties geclusterd en uitgewerkt in opleidingscompetenties waardoor de relatie tussen opleidingscompetenties, het programma en de toetsing duidelijker is. Het panel vindt dit een goed initiatief.

De opleiding heeft, mede door haar werkveldadviescommissie, zicht op ontwikkelingen in het werkveld, benut contacten met het beroepenveld goed en reageert veel beter dan voorheen op veranderingen in het beroepenveld.

De opleiding heeft op een aantal manieren een eigen kleur aan de landelijke competenties gegeven. De introductie van de maatschappelijk werker als 'T-shaped-professional' toont een professional met een brede basis én met specifieke kennis.

Daarnaast besteedt de opleiding veel aandacht aan onderzoek en onderzoeksvaardigheden en geeft dat via de onderzoekende professional vorm. Een derde inkleuring is de start van het uitstroomprofiel 'jeugdzorgwerker'. In reactie op ontwikkelingen in de maatschappij en de hulpverlening heeft de opleiding in de afgelopen jaren dit uitstroomprofiel geïmplementeerd. Het panel vindt dat de opleiding de mogelijkheid om tot een eigen inkleuring te komen op een adequate wijze benut heeft.

Het panel adviseert de opleiding om in de nabije toekomst een keus te maken tussen het breder georiënteerde 'social work' en het specialistischer 'maatschappelijk werk'.

De veranderende organisatie van de zorg kan met zich meebrengen dat toekomstige professionals (meer) ondernemersvaardigheden nodig hebben.

Het panel geeft de opleiding een goed voor deze standaard. De opleiding ontwikkelt zich positief, benut haar goede contacten met het beroepenveld en heeft zij de landelijke competenties van een eigen uitwerking, invulling en kleur voorzien.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Het auditpanel komt bij Standaard 2 tot het oordeel 'goed' waarbij de volgende overwegingen tot dit oordeel hebben geleid.

De opleiding vindt de wisselwerking tussen ervaring en theorie een belangrijk leerelement. Het panel oordeelt dat deze wisselwerking zowel voor de voltijd- als deeltijdopleiding MWD op een goed werkende manier vorm gegeven is. De opleiding creëert hiermee een essentiële voorwaarde voor een goed leerklimaat. Mede gezien de geringe omvang in studentenaantallen van de deeltijdopleiding is het panel van oordeel dat de opleiding hier een goede prestatie levert.

De leeruitkomsten, waarmee de opleiding de relatie tussen de (eind)competenties en het curriculum meer inhoud geeft, zorgen ervoor dat bij studenten, docenten en de toetscommissie een helder beeld ontstaat over de samenhang tussen (eind)competenties en programmaonderdelen. Het panel vindt deze vertaalslag een vondst.

Ook het praktijkgericht onderzoek, waarin de opleiding veel energie gestoken heeft, is op een goede manier gepositioneerd, vorm gegeven en geïmplementeerd. De opleiding is erin geslaagd om het niveau van de onderzoekscomponent structureel te verbeteren en heeft het onderzoek een eigen plaats binnen de beroepsuitoefening gegeven. Ook dit vindt het panel een belangrijk punt dat zwaar meeweegt in het eindoordeel.

Aandacht voor diversiteit is door de opleiding voortvarend opgepakt en op een goede manier vorm gegeven. Twee andere aspecten van internationalisering, internationale bekendheid met het kennisveld en bekendheid met oplossingen elders, komen wel in het curriculum voor maar hebben geen structurele aandacht. Het panel vindt dat de opleiding hier kan verbeteren, maar rekent dit de opleiding, gezien de voortvarende aanpak en de aandacht voor diversiteit, niet zwaar aan.

Het panel is van oordeel dat de opleiding een evenwichtig en actueel programma op niveau aanbiedt met, zoals al opgemerkt, een goede koppeling tussen theorie en praktijk en vele keuzemogelijkheden voor de student. Studenten en alumni zijn tevreden over het programma. Opnieuw een belangrijk punt voor het eindoordeel.

Met de vertegenwoordigers van het werkveld is het panel van mening dat de opleiding de contacten met het werkveld goed benut en, via contracten met bedrijven en instellingen, de uitwisseling van kennis en informatie met het werkveld structureel en duurzaam vorm geeft. Een opleiding, die in staat is om in het beroepenveld te halen en te brengen, laat daarmee zien kwalitatief goed én up to date te zijn. Het panel onderschrijft het standpunt van de werkveld vertegenwoordigers en vindt dit een belangrijke constatering.

De opleiding heeft een goed personeelsbeleid en weet kundige docenten te verleiden om de koers van de opleiding vorm te geven. Het panel vindt dit een win-win situatie voor zowel het management, de studenten als voor de docenten.

Het panel vindt dat de opleiding een groot compliment verdient voor het probleemloos verwerken van de verdubbeling van het aantal instromende voltijdstudenten in 2012. Verder vindt het panel de maatregelen van de opleiding voor in- en doorstroom doeltreffend.

Het panel concludeert dat de opleiding adequaat heeft gereageerd op de uitkomsten van de vorige visitatie.

Het panel is zeer te spreken over de opleidingsspecifieke voorzieningen, met name over de speciale ruimte waar studenten leren om te gaan met agressie en waar ook zelfverdediging geleerd wordt. Het panel vindt dit gezien het toenemende geweld ten opzichte van hulpverleners een goede zaak en een goed voorbeeld van de meerwaarde die opleidingen kunnen vinden door samen te werken.

Concluderend stelt het panel dat, hoewel er op sommige aspecten groei mogelijk is, de opleiding op de belangrijke items goede tot zeer goede resultaten laat zien. Voor het panel redent om deze standaard met 'goed' te beoordelen.

Standaard 3 Toetsen en gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding beschikt over een examencommissie die goed toeziet op toetsen en de ontwikkeling van het beoordelings- en toetssysteem ter hand neemt. In de beoordeling van toetsen, stages en opdrachten kan het panel zich vinden. Het soms ontbreken van door docenten te geven feedback of motivatie bij beoordelingen van toetsen/opdrachten is een punt van aandacht. Daarnaast heeft de opleiding expliciet vastgesteld waar de eindcompetenties summatief getoetst worden. Hierdoor beschikt de opleiding over een betrouwbare toetsing van het (eind)niveau. Het panel vindt dit een zwaarwegend punt in de bepaling van het eindoordeel van deze standaard.

De examencommissie ontwikkelt zich adequaat en is volgens het panel toe aan de volgende stap: het bewaken van de integrale kwaliteit van de opleiding door na te gaan of eindcompetenties, programma, toetsing en reglementen inclusief processen een logisch en consistent geheel vormen.

De opleiding heeft veel geïnvesteerd in het ontwikkelen van praktijkgerichte onderzoeksvaardigheden, wat zichtbaar is in de eindschrijftjes. Methodologisch zitten de onderzoeken goed in elkaar. Ook werkveld en alumni zijn tevreden over het gerealiseerd eindniveau. Het panel spreekt hier zijn tevredenheid over uit.

Het kritische reflecteren over zowel maatschappelijke ontwikkelingen als over de opbrengsten van het onderzoek vond het panel alleen in schrijftjes van de betere studenten terug. Het panel is van oordeel dat de opleiding zich op dit punt verder kan ontwikkelen. Concluderend stelt het panel vast dat het gerealiseerd eindniveau in orde is.

Elke afstudeeropdracht wordt door twee docenten beoordeeld. De beoordelingsprocedure is helder uitgeschreven in de handleiding. De beoordelingen die het panel gezien heeft waren nauwgezet en zorgvuldig conform de beoordelingsprocedure uitgevoerd. Het panel is het in alle gevallen eens met de beoordeling. Het panel concludeert dat beoordeling op een zorgvuldige en betrouwbare manier uitgevoerd wordt en vindt dit een belangrijke conclusie.

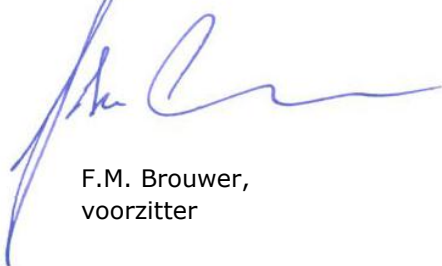
Samenvattend komt het panel tot het oordeel 'voldoende' op grond van de volgende afweging. De opleiding toetst de (eind)competenties betrouwbaar en valide en de afstudeeronderzoeken zijn methodologisch correct. De kanttekeningen van het panel zorgen ervoor dat het eindoordeel op een 'voldoende' uitkomt en niet op een 'goed'.

Algemene conclusie

Het auditpanel is van oordeel dat de opleiding Maatschappelijk Werk en Dienstverlening van de Hanzehogeschool Groningen, gevestigd te Groningen, voor beide varianten een opleiding aanbiedt die voldoet aan de eisen van het accreditatiekader. Het panel kent aan de standaarden 1 en 2 een 'goed' toe en aan standaard 3 een 'voldoende'.

Conform de beslisregels van de NVAO geeft het panel als eindoordeel een 'voldoende'.

Den Haag, 14 juni 2013

F.M. Brouwer,
voorzitter

B. Verstegen,
secretaris

3. INLEIDING

De opleiding Maatschappelijk Werk en Dienstverlening van de Hanzehogeschool Groningen viert in november aanstaande haar veertiende lustrum.

De opleiding leidt studenten op tot evenwichtige persoonlijkheden, die in hun werk als 'social worker' de balans weten te vinden tussen professionele afstand en menselijke nabijheid. Kenmerkend voor de opleiding is de systematische aandacht voor praktijkgericht onderzoek. In samenwerking met de lectoraten is een leerlijn praktijkgericht onderzoek ontwikkeld, waarin studenten leren hoe ze onderzoek voorbereiden, uitvoeren en rapporteren. Het doel van het onderzoek is leren kritisch te kijken naar de praktijk en waar mogelijk de praktijk verbeteren.

Op 1 oktober 2012 studeerden er aan de Academie voor Social Studies 2533 studenten, van wie er 871 de voltijdopleiding MWD volgen, en 73 de deeltijdopleiding MWD.

De opleiding maakt deel uit van de Academie voor Sociale Studies, een van de Schools binnen de Hanzehogeschool Groningen. Bij de Academie voor Sociale Studies werken ongeveer 140 medewerkers (docenten, ondersteunend personeel, lectoren en tijdelijk aangestelde medewerkers) die in totaal ca. 85 fte bezetten

De Academie verzorgt de onderstaande opleidingen, waarvan de laatste vier zijn gestart na de visitatie van 2007:

- Maatschappelijk Werk en Dienstverlening (MWD), in een voltijd- en een deeltijdvariant;
- Sociaal Pedagogische Hulpverlening (SPH), in een voltijd- en deeltijdvariant;
- Toegepaste Psychologie (TP);
- Associate Degree 'Ervaringsdeskundige in de zorg' (EDZ; vallend onder de bacheloropleiding SPH, gestart september 2011;
- Master Rehabilitation Counselor (MaRC), gestart januari 2011;
- Master Social Work (MaSW), gestart februari 2011;
- European Master of Social Work (EMSW), gestart februari 2013.

Visitatie 2007

Bij de accreditatie van 2007 werd de opleiding Maatschappelijk Werk en Dienstverlening op 15 van de 21 facetten beoordeeld met het predicaat 'goed' respectievelijk 'voldoende, met aantekening goed'. De overige 6 facetten waren (ruim) voldoende (Hobéon, 2007).

De visitatiecommissie was van mening dat de opleiding een programma aanbiedt dat in termen van kennis-, attitude- en competentieontwikkeling aantoonbaar op hbo-niveau is gesitueerd en dat in voldoende mate gericht is op het werkveld. In haar bevindingen merkte de visitatiecommissie op dat 'het realiteitsgehalte van de opleiding een opvallende kwaliteit genoemd kan worden'. Ook sprak de commissie haar waardering uit voor het feit dat de opleiding in sterke mate rekening houdt met de lokale en regionale situatie waarin ze functioneert.

De commissie gaf de opleiding in overweging om in het programma meer aandacht te besteden aan internationale ontwikkelingen resp. interculturele perspectieven in het vakgebied; specifiek werd het gebruik van internationale vakliteratuur genoemd. Ook was de commissie van oordeel dat de opleiding aandacht zou kunnen besteden aan verdere verbetering van het niveau van de onderzoekscomponent en de theoretische onderbouwing van de eindwerkstukken.

Derde aandachtspunt vormde de deskundigheidsbevordering van docenten, vooral in relatie tot de groeiende betekenis die in het hoger beroeps onderwijs aan het verrichten van onderzoek wordt toegekend.

Aan genoemde aspecten is door de opleiding in de afgelopen jaren veel aandacht besteed. Ook de borging van toetsing en beoordeling en de versterking van de positie van de Examencommissie waren belangrijke speerpunten in beleid en organisatie.

4. OORDELEN OP NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

Beoogde eindkwalificaties

Standaard 1: De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat inhoud, niveau en oriëntatie betreft geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde eindkwalificaties passen wat betreft niveau (bachelor–master) en oriëntatie (hbo–wo) binnen het Nederlands kwalificatieraamwerk. Zij sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding.

Bevindingen

Visie op beroep

Het Landelijk Opleidingsoverleg van de opleidingen Maatschappelijk Werk & Dienstverlening (LOO-MWD) heeft de beroepsvisie in samenwerking met de Nederlandse Vereniging van Maatschappelijk Werkers (NVMW) ontwikkeld en uitgegeven onder de titel 'Herkenbaar en toekomstgericht 2.0'. De eindkwalificaties zijn gebaseerd op de 'Dublin-descriptoren' en op het in 2008 vernieuwde landelijke kader voor sociaalagogische opleidingen, 'Vele takken, één stam'.

De docenten van de Groningse opleiding MWD hebben via de vertegenwoordiger in het Landelijk Opleidingsoverleg een bijdrage geleverd aan de totstandkoming van het landelijke Opleidingsprofiel. De eindkwalificaties zijn door de opleiding overgenomen.

Het standpunt van de opleiding om professionals op te leiden die optimaal toegerust zijn om te functioneren in de contexten waarin ze terecht komen is, volgens het panel, een vanuit het beroep en de beroepsidentiteit aangestuurd standpunt. Het panel onderkent de merites van dit standpunt en van de visie op het beroep van de opleiding. Als kanttekening merkt het panel op dat de kritische houding van de professional ten aanzien van de maatschappelijke ontwikkelingen en context in de uitwerking van het beroepsprofiel minder aandacht krijgen.

Beroeps- en opleidingsprofiel

De opleiding MWD is een hbo-bachelor binnen het sociaal-agogisch domein.

De opleiding gaat uit van de op landelijk niveau vastgestelde eindcompetenties. Het auditpanel is positief over het feit dat het landelijk vastgestelde beroepsprofiel de afgelopen jaren is herzien en de hiervan afgeleide competenties op korte termijn op landelijk niveau herzien zullen worden. Ook de Hanzehogeschool Groningen, in het bijzonder de Academie voor Social Studies, neemt deel aan dit actualiseringsdebat. Het herziene profiel zal consequenties hebben voor de inhoud van het curriculum.

Een professional werkzaam in het domein van Maatschappelijk Werk en Dienstverlening is een maatschappelijk werker die op een professionele wijze burgers ondersteunt bij het vormgeven van sociale initiatieven. Hij coacht, bemiddelt, adviseert en geeft leiding aan veranderingen in complexe sociale situaties. Kenmerkend hierbij is het accent op het ondersteunen en bekrachtigen van de eigen verantwoordelijkheid en eigen kracht van cliënten. 'Empowerment', 'zelfredzaamheid' en 'participatie' zijn de sleutelwoorden van wat 'Welzijn Nieuwe Stijl' wordt genoemd. Meer dan vroeger zal de professional zich moeten richten op het aanboren en ondersteunen van de hulpbronnen en het eigen netwerk van de cliënt. Dit impliceert dat de maatschappelijk werker in toenemende mate een netwerkpartner zal zijn. Op het vermogen en de vaardigheid van maatschappelijk werkers tot samenwerking wordt dus in toenemende mate een beroep gedaan. Ook in de ontwikkeling van lokaal sociaal beleid (wijkpakket, werken in wijkteams) zal van de maatschappelijk werker meer inbreng worden verwacht. Daarnaast moet de maatschappelijk werker kunnen werken met cliënten van verschillende culturele herkomst.

Het panel stelde tijdens de audit de vraag hoe de opleiding MWD zich verhoudt tot een brede bachelor Social Work. Er is immers al een gemeenschappelijke propedeuse en een gemeenschappelijk 3e en 4e jaar. De discussie is in de opleiding gaande, zoals ook in landelijk overleg, doch er is (nog) geen afgerond standpunt. In het gesprek met de werkveld-vertegenwoordigers gaven deze verschillende signalen. Vertegenwoordigers uit de eerstelijns opvang verwachtten dat de behoefte aan specifieke deskundigen in het werkveld zal afnemen. Specialistische kennis zal echter waardevol blijven. Vertegenwoordigers van de tweedelijns opvang waren van mening dat er wel degelijk behoefte aan specifieke deskundigen zal blijven bestaan. Het panel is van mening dat de 'T-shaped-professional' (zie eigen inkleuring van de opleiding) een goed antwoord op deze verschillende signalen is.

Eindkwalificaties/competenties van de opleiding

In het studiejaar 2011-12 heeft de opleiding een clustering aangebracht in de landelijk beschreven competenties om de eindkwalificaties overzichtelijker en meer hanteerbaar te maken. De door de opleiding gehanteerde eindkwalificaties bevatten alle landelijk vastgestelde competenties en bestaan uit 15 geclusterde competenties. In trefwoorden weergegeven zijn de eindcompetenties van de opleiding:

1. (intercultureel) communiceren en samenwerken met cliënten en burgers;
2. opstellen hulpverleningsplan;
3. methodisch hulpverlenen;
4. samenwerken met cliënten en burgers: verwijzen, evalueren en afsluiten;
5. signaleren en preventief handelen;
6. uitvoeren taken organisatie;
7. coördineren overleg;
8. kwalitatief hoogwaardig hulpverlenen;
9. beroepsgelateerde normen en waarden;
10. interdisciplinair samenwerken;
11. profileren beroep;
12. reflecteren;
13. beroepsgericht handelen;
14. hanteren ethische dilemma's;
15. innovatie van het beroep.

Het panel concludeert dat de eindcompetenties voldoen aan de daaraan gestelde eisen. De eindcompetenties bevatten de landelijk vastgestelde competenties. De landelijk vastgestelde competenties passen wat betreft niveau en oriëntatie binnen het Nederlands kwalificatieraamwerk en sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die in (inter)nationaal perspectief vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld.

Het panel vindt de clustering van de eindcompetenties een goede zaak. De clustering bevordert overzicht en transparantie. De relatie tussen de eindcompetenties en het curriculum (en toetsing!) is door de clustering eenduidiger geworden.

Uit gesprekken met het beroepenveld concludeert het panel dat in de toekomst het beroep van sociaal werker een ander karakter kan krijgen. Vaste dienstverbanden binnen grote instellingen zullen mogelijk eerder uitzondering dan regel zijn. Het panel adviseert de opleiding te onderzoeken of er in dit licht meer aandacht voor ondernemersvaardigheden moet komen. Daarnaast is het panel van mening dat de opleiding in haar profiel meer aandacht aan het thema 'social justice' kan besteden. Het panel vond dit thema wel terug in programmaonderdelen maar mist verankering in het opleidingsprofiel.

Eigen inkleuring van de opleiding

Het auditpanel is op zoek gegaan naar een eigen accent, een eigen inkleuring van deze MWD opleiding.

De maatschappelijk werker als 'T-shaped-professional'

De lector Rehabilitatie van de Hanzehogeschool Groningen heeft het model van de 'T-shaped professional', uitgewerkt voor de sociaal-agogisch werker. Het model voorziet in de ontwikkeling van generieke competenties en in de verdieping van specifieke beroepscompetenties. In de horizontale richting is de T-shaped professional een generalist die basiskennis heeft van de disciplines met wie hij/zij samenwerkt. Deze professional zet zijn specialistische deskundigheid (verticale balk) in ter ondersteuning van andere disciplines en in het belang van de gezamenlijke cliënt. De opleiding past dit model in toenemende mate toe. Het panel is van mening dat de opleiding hier voor een keuze staat wat de invulling van het verticale deel betreft. Wordt het maatschappelijk werk of gaat het richting social work?

De onderzoekende professional

De opleiding wil maatschappelijk werkers opleiden die door een creatieve, onafhankelijke, onderzoekende houding in staat zijn op verantwoorde wijze hun professionele ruimte in te nemen en een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van het beroep en het werkveld. Het eindniveau dat de opleiding nastreeft is te kenschetsen als dat van 'de onderzoekende professional'. De onderzoekende professional is geen professionele onderzoeker. Onderzoeksvaardigheden en professionele vaardigheden als observeren, kritisch literatuurgebruik, ontwerpen, analyseren, reflecteren en verantwoorden vallen bij de onderzoekende professional vaak samen.

Nieuw uitstroomprofiel: jeugdzorgwerker

In reactie op ontwikkelingen in de maatschappij en in de hulpverlening implementeerde de opleiding in de afgelopen jaren een uitstroomprofiel 'jeugdzorgwerker'. Het onderwijsprogramma hiervoor is gebaseerd op het landelijk ontwikkelde profiel. Scholing volgens dit profiel wordt op afzienbare termijn verplicht voor iedere hbo-professional die in de jeugdzorg gaat werken. In het seizoen 2013-14 zullen de eerste diploma's voor dit profiel worden uitgereikt. In de deeltijdopleiding gaat het uitstroomprofiel in dat jaar van start.

Healthy Ageing

Eén van de Hanzehogeschool Groningen speerpunten is 'Healthy Ageing': hoe kunnen we gezond en actief opgroeien en oud worden? De opleiding besteedt via de minor 'Gezond Opgroeien, Gezond ouder worden' aandacht aan dit thema. Verder is een hogeschooldocent aangesteld die zich speciaal met de thematiek van Healthy Ageing bezighoudt. Voor de maatschappelijk werker zal het ook in de werkrelatie met de ouder wordende cliënt draaien om het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie.

Het panel is van mening dat de opleiding de ruimte om de eindcompetenties een eigen inkleuring te geven heeft benut.

In de 'T-shaped-professional' herkent het panel de wens van het beroepenveld naar breed opgeleide maatschappelijk werkers met specialistische kennis. Het panel ziet hierin het bewijs dat opleiding en beroepenveld in nauwe samenwerking optrekken. De opleiding besteedt veel aandacht aan onderzoek en onderzoeksvaardigheden en geeft dat via de onderzoekende professional vorm. Met het nieuwe uitstroomprofiel jeugdzorgwerker komt de opleiding tegemoet aan een maatschappelijke eis. Het thema *Healthy Ageing* heeft zowel met de regionale omstandigheden als met één van de speerpunten binnen de hogeschool een goede aansluiting.

Onderhoud en actualisering

De opleiding heeft de 'body of Knowledge, Attitude en Skills' ('bofKAS') toegespitst op de geclusterde competentielijst. Samen met het regionale werkveld en de lectoraten is zij nu bezig de visie op de kennis, houding en vaardigheden van de maatschappelijk werker te actualiseren. Er is een startnotitie geschreven die binnenkort zal worden besproken in de werkveldadviescommissie.

In 2013 start een traject om in samenwerking met partners uit de geestelijke gezondheidszorg een uitstroomprofiel 'GGZ-agoog' te ontwikkelen.

Het auditpanel stelt vast dat de opleiding beschikt over een werkveldadviescommissie (WAC) die actief meedenkt met de opleiding en die garant staat voor een profiel en een competentieset die voldoen aan de eisen van het werkveld. In gesprekken tussen auditpanel en vertegenwoordigers van het beroepenveld kwam naar voren dat in de nabije toekomst de zorginstellingen mogelijk grotendeels werken met zelfstandige zorgverleners, die per klus ingehuurd worden.

Daarnaast stelden de vertegenwoordigers van de WAC dat de reactie van opleiding op veranderingen binnen het beroepenveld positief veranderd is. De opleiding anticipeert hier, in dialoog met het werkveld, veel beter op dan voorheen. Zij heeft zich wat zichtbaarheid en benutten van contacten betreft prima ontwikkeld. Het panel onderschrijft deze mening en vindt dit een belangrijke constatering. (Zie ook standaard 2: actualisering programma).

Weging en Oordeel: goed

Het auditpanel komt bij Standaard 1 tot het oordeel 'goed', waarbij de volgende overwegingen tot dat oordeel leiden.

De eindcompetenties van de opleiding zijn op landelijk niveau geformuleerd en zijn passend in het licht van het beroep maatschappelijk werker. De opleidingscompetenties voldoen aan de eisen wat betreft (inter)nationale oriëntatie en actualiteit. Het panel vindt dit een belangrijke voorwaarde. Daarnaast is het panel van mening dat de opleiding meer aandacht aan het thema 'social justice' kan besteden. Het panel zag dit thema niet duidelijk terug in het profiel van de opleiding en vindt dat een gemis.

De opleiding heeft de set landelijke competenties geclusterd en uitgewerkt in opleidingscompetenties waardoor de relatie tussen opleidingscompetenties, het programma en de toetsing duidelijker is. Het panel vindt dit een goed initiatief en is van oordeel dat de hierdoor ontstane transparantie veel voordelen heeft.

De opleiding heeft, mede door haar werkveldadviescommissie, zicht op ontwikkelingen in het werkveld, benut contacten met het beroepenveld goed en reageert veel beter dan voorheen op veranderingen in het beroepenveld. In gesprekken met het beroepenveld kwam naar voren dat in de nabije toekomst de zorginstellingen mogelijk grotendeels werken met zelfstandige zorgverleners, die per klus ingehuurd worden. Het panel adviseert de opleiding te onderzoeken of er, gezien de mogelijke veranderingen in het beroepenveld, meer aandacht voor ondernemersvaardigheden moet komen.

De opleiding heeft op een aantal manieren een eigen kleur aan de landelijke competenties gegeven. De introductie van de maatschappelijk werker als 'T-shaped-professional' toont een professional met een brede basis én met specifieke kennis. Daarnaast besteedt de opleiding veel aandacht aan onderzoek en onderzoeksvaardigheden en geeft dat via de onderzoekende professional vorm. Een derde inkleuring is de start van het uitstroomprofiel 'jeugdzorgwerker'. In reactie op ontwikkelingen in de maatschappij en de hulpverlening heeft de opleiding in de afgelopen jaren dit uitstroomprofiel geïmplementeerd. Het panel vindt dat de opleiding de mogelijkheid om tot een eigen inkleuring te komen op een adequate wijze benut heeft.

Het panel geeft de opleiding een goed voor deze standaard. De opleiding ontwikkelt zich positief, benut haar goede contacten met het beroepenveld en heeft de landelijke competenties van een eigen uitwerking, invulling en kleur voorzien.

Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Toelichting NVAO: De inhoud en vormgeving van het programma stellen de toegelaten studenten in staat de beoogde eindkwalificaties te bereiken. De kwaliteit van het personeel en van de opleidingsspecifieke voorzieningen is daarbij essentieel. Programma, personeel en voorzieningen vormen een voor studenten samenhangende onderwijsleeromgeving.

Bevindingen

Didactisch concept

De opleiding MWD kent competentiegericht onderwijs. Het curriculum bestaat uit chronologisch opeenvolgende onderwijsblokken, waarin thema's inhoudelijke samenhang creëren. Er zijn vijf didactische leerlijnen:

- de integrale leerlijn,
- de conceptuele leerlijn,
- de vaardighedenleerlijn,
- de ervaringsreflectieleerlijn,
- de studieloopbaanbegeidingsleerlijn (SLB-leerlijn).

Het didactische concept van het competentiegerichte onderwijs is bepalend voor de inrichting van het curriculum. De opleiding maakt gebruik van opdrachten, ontleend aan de dagelijkse praktijk van het beroep. In de voltijdopleiding staat het werken aan authentieke beroepsproducten en diensten centraal. In de deeltijdopleiding vindt het leerproces voor een groot deel plaats in de beroepspraktijk; gevoed door theorie en onderwijs worden competenties voor een belangrijk deel in de leerwerk omgeving verworven.

De afgelopen jaren heeft de opleiding veel aandacht besteed aan de ontwikkeling en opbouw van het programma 'praktijkgericht onderzoek'. Momenteel werkt de opleiding aan een internationaliseringsprogramma.

Tijdens de audit onderzocht het panel de leerwerk omgeving van de deeltijd variant.

Uit gesprekken met docenten, deeltijdstudenten en uit de documentatie kwam naar voren dat de opleiding de werkplek van deeltijdstudenten tijdens de intake volgens vastgelegde criteria (als de aard en omvang van de werkzaamheden en de mogelijkheid competenties te verwerven) beoordeelt. Alle competenties moeten te behalen zijn op de werkplek, is dit niet zo dan is er de ruimte om elders stage te lopen. De student moet er zelf invulling aan kunnen geven, laten zien wat gedaan is, en hoe, zodat de student kan aantonen dat de competentie behaald is.

Naast eisen aan de leerwerkplek stelt de opleiding ook eisen aan de begeleider. Deze moet een relevante functie in het maatschappelijk werk hebben en zelf een relevante opleiding van hbo-niveau (of hoger) hebben. Het panel heeft een aantal beoordelingen van de leerwerkplek gezien. Deze waren volledig ingevuld en er was sprake van zowel goedgekeurde als afgekeurde aanvragen.

Tijdens de audit beoordeelde het panel van zowel deel- als voltijd studenten een aantal beroepsproducten. Het panel vond zowel de opdrachten als de geleverde producten van goed niveau. Tijdens het gesprek met vol- en deeltijdstudenten bevestigden deze dat het didactisch concept in praktijk goed werkt. 'Je leert theorie die aangeboden wordt te vertalen naar de eigen praktijk.'

Zowel alumni als werkveld waren in gesprek met het panel positief over het didactisch concept. Het panel oordeelt dat het didactisch concept van zowel de voltijd- als deeltijdopleiding goed werkt.

Relatie curriculum en (eind)competenties

De landelijk geformuleerde opleidingscompetenties vormen het richtsnoer voor het curriculum. De opleiding is bezig om voor alle programmaonderdelen de abstracter geformuleerde competenties om te zetten in zogenoemde 'leeruitkomsten'. De leeruitkomsten worden beschreven in de studiehandleiding. Studenten en docenten krijgen zo, beter dan op grond van de competenties en programmadoelen alleen, inzicht in welke kennis, houdingsaspecten en vaardigheden worden aangeleerd en hoe deze worden getoetst. Voorbeelden van leeruitkomsten:

Leeruitkomsten van 'Praktijkgericht onderzoek' (DT jaar 3)

1. De student signaleert een verandering of probleem in de samenleving of de eigen organisatie en kan dit vanuit verschillende gezichtspunten analyseren en begrijpelijk beschrijven.
2. De student vertaalt de verandering/het probleem in een doel- en vraagstelling die door middel van een kleinschalig praktijkgericht onderzoek beantwoord kan worden en die een bijdrage levert aan het verbeteren van de beroepspraktijk.

Leeruitkomsten van 'Het Vaktijdschrift' (VT, jaar 4, specialisatie casemanagement):

1. De student demonstreert middels het samengestelde geheel van artikelen en interviews dat hij in staat is de actuele ontwikkelingen op het gebied van casemanagement te volgen, te analyseren en te waarderen. Bovendien toont de student aan dat hij het vorenstaande op aansprekende wijze schriftelijk kan verwoorden.
2. De student laat door de toepassing van internationale bronnen en inzichten zien dat hij in staat is de Nederlandse casemanagementpraktijk in internationaal perspectief te plaatsen en daarmee te relativeren.

Het verwerven van een competentie is een doorlopend proces. Competenties ontwikkelen zich in het curriculum concentrisch. In de breedte gaan meer variabelen een rol spelen en worden de beroepscontexten realistischer en dynamischer terwijl in de diepte de student zich als toekomstig beroepsbeoefenaar in toenemende mate in beroepstermen kan verantwoorden. Vanaf dag één worden beroepsopdrachten voorgelegd aan studenten. Deze opdrachten zijn bijna altijd complex. Immers, de beroepspraktijk is complex. Het verschil tussen opdrachten voor eerstejaars- en vierdejaarsstudenten betreft vooral het verschil in ondersteuning door de opleiding. Eerstejaarsstudenten krijgen meer en andersoortige hulp en begeleiding dan vierdejaarsstudenten. Voor een student in het eerste jaar wordt een casus of een opdracht duidelijk en uitvoerig beschreven; een vierdejaarsstudent krijgt geen casus meer, maar verwerft zelf een opdracht. Bij een eerstejaarsopdracht zijn de specificaties gegeven, bij een vierdejaars opdracht gaat de student zelf op zoek naar specificaties. Een opdracht voor een eerstejaarsstudent wordt opgedeeld in deelproducten, voor vierdejaarsstudenten gebeurt dit niet meer.

De manier waarop de opleiding vorm geeft aan de combinatie van toenemende complexiteit en begeleiding waardeert het panel. Dat deze manier van opleiden leidt tot competente beroepsbeoefenaars werd door werkveldvertegenwoordigers bevestigd. Een aanbieder van topstages (stages voor geselecteerde studenten, zie honoursprogramma) stelde: 'De selectie van deze studenten is zeer goed en de studenten voldoen al jarenlang zonder uitzondering goed'. Ook andere werkveldvertegenwoordigers waren positief over het niveau van stagiaires en afstudeerders.

Het panel is van oordeel dat de leeruitkomsten de relatie tussen de (eind)competenties en het curriculum meer inhoud geven. Deze invulling geeft zowel studenten, docenten als de toetscommissie een helder beeld van de relatie tussen (eind)competenties en curriculumonderdelen.

Tijdens de audit bleek dat deeltijdstudenten en in sommige gevallen ook honoursstudenten deels zelf het programma invullen om een bepaalde competentie te verwerven. Ook hier zijn de leerdoelen en leeruitkomsten zeer bruikbare hulpmiddelen.

Het panel merkt nog op dat het te ver uitwerken van leerdoelen in de toekomst een risico kan inhouden; het zou kunnen leiden tot 'afvinklijsten'.

Onderzoek

De opleiding besteedt veel aandacht aan praktijkgericht onderzoek. Hierbij staat onderzoek in het teken van het verbeteren van de beroepspraktijk. Om de rol van onderzoekende professional te kunnen vervullen, is het van belang dat de student beschikt over kennis van het doen en beoordelen van onderzoek (begrippen, denkwijze, technieken). Hieraan besteedt de opleiding in alle leerjaren aandacht. Op deze manier werkt de opleiding toe naar een goed eindniveau van het praktijkonderzoek in de afstudeeropdracht.

Een belangrijk kenmerk van praktijkgericht onderzoek is dat de onderzoeksvragen rechtstreeks uit de beroepspraktijk komen. De antwoorden op de vragen komen ook direct ten goede aan die praktijk. Onderzoeksvaardigheden zijn vaak ook beroepsvaardigheden. 'Onderzoek doen' ziet de opleiding dan ook als een beroepscompetentie. Studenten worden professionals met een onderzoekende houding en werkwijze.

Lectoren van het kenniscentrum CaRES (Care, Rehabilitation, Education & Sports) zijn nauw betrokken bij de opleiding. De lectoren Rehabilitatie, Integraal Jeugdbeleid en Arbeidsparticipatie zijn natuurlijke samenwerkingspartners. Sommige docenten zijn voor een bepaald gedeelte van hun aanstelling werkzaam binnen deze lectoraten. De kennis en ervaring die zij opdoen met onderzoek heeft zijn weerslag binnen de opleiding. Ook studenten voeren binnen de lectoraten onderzoek uit. In de afgelopen twee studiejaar werden 16 (van de 135) afstudeeropdrachten uitgevoerd in opdracht van een lectoraat.

De lectoren hebben naast het mede vormgeven van onderzoek de afgelopen jaren ook andere bijdragen geleverd aan het onderwijs. Voorbeelden hiervan zijn:

- de programma's over rehabilitatie, gebaseerd op gegevens uit de WMO-werkplaats Groningen-Drenthe;
- een specialisatie van 30 EC's op het kennisgebied Jeugd;
- de ontwikkeling van de minor 'Reïntegratie- professional'.

In het visitatierapport van 2007 was de commissie van oordeel dat de opleiding aandacht zou kunnen besteden aan verdere verbetering van het niveau van de onderzoekscomponent. Het panel constateert dat de opleiding sinds 2007 een eigen visie heeft ontwikkeld wat betreft de positie van onderzoek binnen de beroepsuitoefening. De commissie is van mening dat de opleiding deze visie consistent en consequent vorm gegeven heeft en hiermee adequaat gereageerd heeft op de aanbeveling van het visitatierapport.

Uit de gesprekken met vertegenwoordigers van het beroepenveld kwam naar voren dat het beroepenveld van mening is dat onderzoek een verdieping geeft aan de (afstudeer)stage. De stage wordt er beter van en onderzoek is in die zin een aanwinst.

Bij één vertegenwoordiger van een grote organisatie ligt dat anders: onderzoek is binnen die organisatie als activiteit geschrapt en er is een convenant gesloten met de Hanzehogeschool Groningen voor het doen van onderzoek. Werkgevers stelden dat sociaal werkers wel kritische onderzoeksvaardigheden nodig hebben als professional. Zij vonden dat studenten van de Hanzehogeschool Groningen zich op dit gebied positief onderscheiden ten opzichte van studenten van andere hogescholen.

Het panel is van oordeel dat het praktijkgericht onderzoek op een goede manier vorm gegeven en geïmplementeerd is in de opleiding. De opleiding is erin geslaagd om het niveau van de onderzoekscomponent structureel te verbeteren. Het panel spreekt hier zijn waardering voor uit.

Internationalisering

Na de visitatie van 2007 gaf de commissie de opleiding in overweging om in het programma meer aandacht te besteden aan internationale ontwikkelingen respectievelijk interculturele perspectieven in het vakgebied; specifiek werd het gebruik van internationale vakliteratuur genoemd.

De opleiding vindt het belangrijk dat studenten in aanraking komen met verschillende waarden en normen. In samenwerking met instituut Forum is een methodiek ontwikkeld voor interculturele participatie, 'Together to get there'. Deze methodiek komt aan bod in het vak 'Participatie in de multiculturele wijk' in jaar 2 van de opleiding. Ook in de casuïstiek van jaar 2 wordt gewerkt vanuit intercultureel perspectief, net als in het (keuze)programma 'Interculturele diversiteit' van de deeltijdopleiding.

De opleiding stimuleert dat studenten kennismaken met internationale vakliteratuur. Daarom zijn sinds 2010 in een aantal programmaonderdelen Engelstalige artikelen als verplichte literatuur opgenomen. In het vierde jaar volgen studenten het onderdeel 'Internationalisering', horend bij het programma 'Social work in breder perspectief'.

Eerste vereiste is dat de docenten zelf ook uitgaan van een intercultureel en internationaal perspectief. In dat verband kan 'The reading circle' worden vermeld, een kring waarin enthousiaste docenten bijeenkomen om vakgerelateerde Engelstalige literatuur met elkaar te bespreken.

In de randvoorwaardelijke sfeer zijn ook maatregelen getroffen. Zo wordt in de Engelse taalvaardigheid van zowel studenten als docenten geïnvesteerd. Studenten volgen in het eerste jaar bijvoorbeeld een vak Engels.

Het panel stelde tijdens de audit het begrip internationalisering nadrukkelijk aan de orde. Het panel constateert dat de opleiding de overwegingen van de commissie uit 2007 ter harte genomen heeft en zowel Engelstalige literatuur als interculturele perspectieven in het programma opgenomen heeft. Het panel waardeert het dat de opleiding deze overwegingen succesvol omgezet heeft in aanpassingen.

In het beroepsprofiel is opgenomen dat internationalisering een driedelig profiel heeft: interculturele diversiteit, bekendheid met het internationale kennisveld en bekendheid met oplossingen elders.

Aandacht voor diversiteit is op een goede manier vorm gegeven. De andere twee leden van het profiel, internationale bekendheid met het kennisveld en bekendheid met oplossingen elders hebben volgens het panel een minder prominente plaats gekregen in het curriculum, al heeft de opleiding tijdens de audit wel voorbeelden van deze twee leden genoemd.

Ook in het gesprek met de vertegenwoordigers van het werkveld waren soortgelijke geluiden waarneembaar. Vertegenwoordigers van het werkveld stelden dat 'studenten nog te weinig de actualiteit volgen en onvoldoende op de hoogte blijven van (inter)nationale trends en ontwikkelingen via vaktijdschriften.' Het panel adviseert de opleiding om internationale bekendheid met het kennisveld en bekendheid met oplossingen elders meer aandacht te geven.

Opbouw curriculum

Het programma: wisselwerking tussen theorie en praktijk

De opleiding kent een vierjarig programma met een sterke wisselwerking tussen theorie en praktijk en een major- minor structuur. Een overzicht van het programma staat in bijlage III.

In de eerste twee jaren van de voltijd opleiding maken studenten kennis met de belangrijkste theoretische inzichten uit sociologie, psychologie, pedagogiek en ethiek. Studenten bouwen hiermee aan het fundament onder de te verwerven beroepscompetenties. De opleiding vindt dat kennisverwerving geen puur theoretische bezigheid is, en koppelt theorie aan de praktijk. Een voorbeeld is de vaardigheidstraining in het eerste blok van jaar 2. Deze training richt zich op het afnemen en rapporteren van een intakegesprek vanuit het 'systeemperspectief'.

Theoretische inzichten uit de sociologie en de ethiek worden in deze training verbonden met de gespreks- en schrijfvaardigheden die nodig zijn voor het voeren en rapporteren van een intakegesprek. Zo ontstaat naast integratie van kennis het besef dat theoretische inzichten en concepten niet losstaan van de professionele praktijk.

In het derde jaar van de voltijdopleiding wordt de praktijk gecombineerd met theorie: studenten hebben twee stages van 20 weken en volgen naast de stage op een aantal vrijdagen het zogeheten terugkomonderwijs. Op deze dagen wordt onder begeleiding van (gast)docenten gewerkt aan integratie van de theorie uit jaar 1 en 2 en de praktijkervaring van de stage. De derdejaarsstudenten volgen bovendien een door de opleiding georganiseerd symposium, genaamd 'Meer technieken in je rugzak', waarin zij een keuze maken uit verschillende workshops over methodieken. In de afgelopen jaren kwamen onder andere oplossingsgericht werken, mindfulness en familieopstellingen aan de orde.

In het vierde jaar bieden de specialisaties, het programma 'Social Work in breder perspectief' (voltijd) en de afstudeeropdracht de gelegenheid om 'aan de praktijk' te leren. Medewerkers uit de beroepspraktijk worden in deze fase vaak als docent ingezet en studenten werken aan complexe opdrachten uit de praktijk. In het programma 'Social Work in breder perspectief' gebeurt dat in de onderdelen 'Coaching', 'Ethische dilemma's', 'Management en organisatie' en 'Internationalisering'. Het merendeel van de specialisaties wordt door zowel voltijd- als deeltijdstudenten gevolgd.

In de deeltijd vindt de wisselwerking tussen theorie en praktijk plaats via de leerwerkplaats. Leren op basis van ervaringen is voor de deeltijdstudent een krachtige bron voor het verwerven van competenties. De basis vormt de wisselwerking tussen ervaring, theorie en reflectie. Op deze manier worden nieuwe ideeën, inzichten en handelingsalternatieven geïntegreerd.

Minoren en specialisaties

De opleiding heeft samen met het werkveld en de lectoren het aanbod aan specialisaties en minoren uitgebreid. Ook zijn specialisaties die eerder werden ontwikkeld (Rehabilitatie, Casemanagement, Samenlevingsopbouw, Ambulante begeleiding in de thuissituatie en Hulpverlening in drang en dwangsituaties) op grond van recente maatschappelijke ontwikkelingen geactualiseerd.

Nieuw zijn de volgende specialisaties en minoren:

Specialisaties

- Honours Talent (2010);
- Capability Approach (2013);
- Jeugd (2013, uitstroomprofiel jeugdzorgwerker;

Minoren

- Gezond Opgroeien - Gezond Ouder (2010)
- Re-integratie professional (2014).

Voor deeltijdstudenten zijn de volgende specialisaties en minoren toegankelijk gemaakt:

Specialisaties:

- Honours Talent (2011)
- Hulpverlening in drang- en dwangsituaties (2010)
- Casemanagement (2012)
- Rehabilitatie (2011)
- Samenlevingsopbouw (2010)
- Licht Verstandelijk Beperkt (2013)

Minoren:

- Gezond Opgroeien - Gezond Ouder (2010).

Honours programma

Studenten kunnen zowel deelnemen aan interessante lezingen als aan verbredende en/of verdiepende programma's. Het honoursprogramma is deels in het gewone programma inpasbaar en is deels een uitbreiding. Momenteel heeft de MWD-opleiding een 'honoursstage' in het derde jaar, een honours-specialisatie 'Talentontwikkeling' in het vierde jaar en honoursstudentassistenten voor vierdejaarsstudenten. De honours-specialisatie wordt als excellentieprogramma vermeld op het diplomasupplement. Honours-studentassistenten krijgen een bezoldigde aanstelling van één jaar.

De honours-stage omvat een stage op een plek die veel uitdaging biedt. De opdrachten zijn er complexer dan in een gewone stage. Ook wordt een student behalve op de gebruikelijke opleidingscompetenties ook beoordeeld op een aantal organisatiespecifieke competenties. Een honours-stage kan bijvoorbeeld gedaan worden bij Reclassering Nederland. Een specifieke competentie die daar verworven kan worden is rapportagevaardigheid op grond van een recidive-risicoanalyse.

In de honours-specialisatie 'Talentontwikkeling' in jaar 4 krijgt de student de kans activiteiten te ontwikkelen die passen bij de eigen professionele ambities. Op basis van het HG-speerpunt 'ondernemerschap' wordt studenten ter ondersteuning intensieve coaching aangeboden. Ook neemt de student deel aan het programma 'Management en beleid binnen de hulpverlening'. Dit programma biedt theoretische ondersteuning voor de te ontwikkelen activiteiten. Sparren en netwerken met andere getalenteerde studenten en met docenten gebeurt in het onderdeel 'Stuurgroep'. In de MWD-opleiding heeft onlangs een getalenteerde studente op deze wijze haar eigen praktijk voor verliesverwerking ontwikkeld.

Tevredenheid studenten en alumni

Zowel uit de gesprekken met studenten en alumni als uit de uitkomsten van enquêtes en evaluaties komt het beeld van grote tevredenheid naar voren. Studenten noemden met name het goed georganiseerde en door professionals gegeven onderwijs als reden van hun tevredenheid. Alumni stelden dat de opleiding goed voorbereid op de beroepspraktijk. "Het programma is actueel en sluit goed aan bij de praktijk."

Oordeel panel

Het panel is van oordeel dat de opleiding een evenwichtig programma op niveau aanbiedt met een goede koppeling tussen theorie en praktijk en met voldoende keuzemogelijkheden voor de student. De keuzemogelijkheden liggen vooral in de laatste twee jaar: minoren, specialisaties, het kiezen tussen verschillende soorten workshops en natuurlijk de keuze van stage- en afstudeerplek. Het panel waardeert vooral de manier waarop de opleiding het deeltijd-programma vorm gegeven heeft. Het panel vindt de wisselwerking tussen ervaring, theorie en reflectie goed uitgewerkt. Studenten uit de deeltijd bevestigden deze mening. Zowel studenten als alumni waren tevreden over het programma. Ook over het honoursprogramma waren studenten en alumni enthousiast. Het panel deelt dit enthousiasme.

Actualiteit van het programma

De actualiteit van het curriculum, en daarmee de actualiteit van de kennis en vaardigheden van de MWD'ers, borgt de opleiding op vier manieren:

1. door het werkveld bij het onderwijs te betrekken;
2. door maatschappelijke ontwikkelingen naar het onderwijs te vertalen;
3. door studenten te betrekken bij het maatschappelijke debat;
4. door een nauwe samenwerking met de lectoraten Integraal Jeugdbeleid, Rehabilitatie en Arbeidsparticipatie.

Het betrekken van het werkveld bij het onderwijs

De interactie tussen opleiding en werkveld is intensief en vindt zowel op beleidsmatig als inhoudelijk niveau plaats. Met sommige instellingen, zoals Tinten, zijn structurele samenwerkingsafspraken gemaakt. Tinten is opgericht uit vijf zelfstandige welzijnsorganisaties, met een gezamenlijk bedrijfsbureau. Tinten wil krachten bundelen en kennis delen met behoud van kleinschaligheid. Medewerkers van Tinten verzorgen colleges in de opleiding, verstrekken praktijkopdrachten en bieden docentstages aan. Omgekeerd ondersteunt de opleiding de deskundigheidsbevordering van de medewerkers van Tinten op structurele wijze. Met stagebiedende instellingen wordt frequent contact onderhouden. De opleiding bevraagt de instellingen regelmatig over hun ervaringen met de stagiaires. De werkveldadviescommissie (WAC) komt twee keer per jaar bijeen. Deskundigen uit het werkveld leveren als gastdocent inhoudelijke bijdragen aan de onderwijsprogramma's.

De deeltijdopleiding onderzocht in het werkveld of de (landelijke) daling in de instroom – in gunstige zin beïnvloed zou kunnen worden door de lestijden te wijzigen en de opleiding te flexibiliseren. De bevindingen hebben niet geleid tot verandering van de lestijden. Wel is het initiatief genomen om het onderwijs geleidelijk aan vorm te geven in afzonderlijk afneembare modules, die in de toekomst de bouwstenen kunnen vormen voor een modulair opgebouwde deeltijdopleiding en ook aan het werkveld aangeboden kunnen worden.

Het vertalen van maatschappelijke ontwikkelingen naar het onderwijs

Een belangwekkende maatschappelijke ontwikkeling voor de opleiding is de fundamentele verandering die zich momenteel voordoet als gevolg van de decentralisatie van zorg- en welzijnstaken door de overheid. De daarmee gepaard gaande bezuinigingsmaatregelen plus de alom zichtbare navolging van het stimuleringsprogramma Welzijn Nieuwe Stijl (lees: de uitvoering van de Wet op de Maatschappelijke Ondersteuning), vertaalt zich in voor de opleiding relevante inhoudelijke thema's als:

- het versterken van de zelfredzaamheid van mensen;
- het vergroten van de participatie van burgers;
- het versterken van sociale samenhang;
- niet meer zorgen vóór mensen, maar een beroep doen op eigen kracht;
- niet meer de overheid verantwoordelijk houden, maar de burger zelf;
- inzetten op maatschappelijke ondersteuning, met name in collectieve arrangementen;
- meer outreachend, integraal en interdisciplinair werken;
- vergrijzing, ontgroening en, daarmee samenhangend, 'Healthy Ageing';
- het verschijnsel '(regionale) bevolkingskrimp' en de gevolgen daarvan voor het welzijn van burgers.

Deze thema's komen expliciet aan de orde in de verschillende jaren van de opleiding.

Een ander voorbeeld is het uitstroomprofiel jeugdzorgwerker (UJZW), dat voortkomt uit een samenwerking tussen het HSAO en het werkveld. Per 1 januari 2014 is scholing conform het landelijk ontwikkelde profiel verplicht voor iedere hbo-professional die in de jeugdzorg gaat werken. De opleiding heeft dit uitstroomprofiel al gestart (zie standaard 1) en in schooljaar 2013/2014 stromen de eerste voltijd studenten uit.

Om aan de eisen van het uitstroomprofiel Jeugdzorgwerker te voldoen moeten studenten eerst aan instapvoorwaarden voldoen. Dat zijn gemarkeerde vakken in het 2^e jaar waar door de student minimaal richtcijfer 7,5 is behaald. De student dient daarnaast aantoonbaar gemotiveerd te zijn voor het uitstroomprofiel UJZW. De te volgen stage in jaar 3 dient goedgekeurd te zijn voor het UJZW, dat wil zeggen dat de student kan werken aan de kernopgaven en de bijbehorende competenties van het UJZW. M.b.v. een competentie-SCAN wordt de geschiktheid van de stage in kaart gebracht. In jaar 4 volgt de student een voor het UJZW gemarkeerde minor of specialisatie m.b.t. Jeugd en/of Jeugdzorg. Tenslotte dient het onderwerp van de afstudeeropdracht een duidelijke relatie te hebben met Jeugdzorg.

Het betrekken van studenten bij het maatschappelijke debat

De lectoraten vervullen een belangrijke functie bij het betrekken van studenten bij actuele thema's. Zo organiseert het lectoraat Integraal Jeugdbeleid geregeld lezingen en vinden bij het lectoraat Rehabilitatie op regelmatige basis refereerbijeenkomsten plaats. Het lectoraat Arbeidsparticipatie organiseert met enige regelmaat congressen.

Ook door de academie zelf worden gelegenheden voor debat en uitwisseling georganiseerd en gefaciliteerd. Voorbeelden hiervan zijn de 'Soep & Kennis-bijeenkomsten' die gemiddeld eens per maand worden georganiseerd. Bekende en spraakmakende sprekers delen hier hun kennis en inzichten met studenten en medewerkers van de opleiding. Ook werkers uit de beroepspraktijk komen op deze bijeenkomsten af. Studenten worden steeds nadrukkelijk uitgenodigd en maken meer en meer gebruik van het aanbod.

Overigens zijn studenten, al dan niet samen met hun docenten, zelf ook dikwijls de organisator van een congres, symposium of workshop. Vanuit de specialisaties Licht Verstandelijk Beperkt, Dwang en Drang, Samenlevingsopbouw en Casemanagement werden de afgelopen jaren verschillende evenementen voor kennisdeling georganiseerd.

De relatie met de lectoraten

De relatie met de lectoraten staat in dit hoofdstuk onder onderzoek beschreven.

Oordeel panel

Het panel is van oordeel dat de opleiding de actualiteit van het programma op een goede manier borgt. Het panel komt tot deze constatering op grond van de bestudeerde documentatie, de gesprekken met docenten, studenten en werkveldvertegenwoordigers. Studenten, ook deeltijdstudenten, waren positief over de actualiteit van het programma en de opdrachten. "Het contact tussen werkveld en opleiding is heel nauw en de opleiding faciliteert inbreng van het werkveld. Er zijn veel gastdocenten vanuit het werkveld, waardoor er een interessante wisselwerking met praktijk is. Maar ook docenten hebben ruime werkveldervaring en werkcolleges zorgen eveneens voor verdere concretisering."

Met de vertegenwoordigers van het werkveld is het panel van mening dat de opleiding de contacten met het werkveld goed benut door onder andere contracten met bedrijven en instellingen aan te gaan voor de uitwisseling van kennis en informatie. Een opleiding die in staat is om in het beroepenveld te halen en te brengen laat daarmee zien kwalitatief goed en up to date te zijn.

Inzet en kwaliteit van personeel

De opleiding streeft naar een organisatiecultuur waarin leren, ontwikkelen, uitwisselen en resultaatgericht overleg kenmerkend zijn. Hoofdpunten van het personeelsbeleid zijn het aantrekken van docenten met een master-opleiding (en werkveldervaring) en het bieden van carrièreperspectief in de vorm van de functie van hogeschooldocent. Iedere medewerker krijgt de ruimte zich te ontwikkelen.

Een team van elf hogeschooldocenten is nauw betrokken bij de planning en bepaling van de koers van de opleiding. Zij nemen projectleiderschappen op zich en richten zich op actuele aandachtsgebieden (onderzoek, internationalisering, contractonderwijs, 'Healthy Ageing', Welzijn Nieuwe Stijl, jeugdzorg en licht verstandelijk beperkten).

Tijdens de visitatie van 2007 merkte de commissie op dat een duidelijk scholingsplan ontbrak. De opleiding heeft een 'Meerjarenplan Deskundigheidsbevordering 2010-2014' opgesteld en sluit in de uitvoering van de HRM-cyclus systematisch aan bij de speerpunten van het schooljaarplan.

Het panel bestudeerde de cv's van de docenten en constateert dat ze goed passen bij het profiel van de opleiding. Zowel hun vakinhoudelijke kennis als hun kennis van de actuele praktijk zijn goed. Deze constatering werd in de gesprekken met docenten, studenten en het werkveld bevestigd. De docenten lieten een gedreven en geïnspireerde indruk achter op het auditpanel.

Studenten, en zeker ook de deeltijdstudenten, waren positief over de actuele werkveld gerelateerde kennis van de docenten. Gegevens uit enquêtes en evaluaties onderbouwen deze uitspraken.

Docenten gaven tijdens gesprekken met het panel aan voldoende mogelijkheden te hebben om zich verder te ontwikkelen of hun kennis en vaardigheden actueel en op peil te houden.

De Hanzehogeschool Groningen heeft de afgelopen jaren promotietrajecten voor docenten gestimuleerd. Voor gepromoveerde docenten zijn speciale carrièreperspectieven ontwikkeld: hogeschoolhoofddocent of associate lector. Van het docententeam zijn inmiddels 6,5 % van de docenten gepromoveerd.

Het panel concludeert dat ook hier de opleiding adequaat gereageerd heeft op de uitkomsten van de vorige visitatie. Verder komt het panel tot de conclusie dat de opleiding een kundig en enthousiast docententeam heeft. Het personeelsbeleid van de opleiding is goed en zij weet kundige docenten te verleiden om de koers van de opleiding vorm te geven. Het panel vindt dit een win-win situatie voor het management, studenten en docenten.

Instroom, doorstroom en uitstroom

Instroom

De studenten van de opleiding komen voornamelijk uit de regio Groningen.

Voor studenten is de overgang van het voortgezet onderwijs of MBO naar het HBO groot.

Twee keer per jaar vindt hierover overleg plaats met de vijf toeleverende noordelijke ROC's.

Momenteel wordt door een van de docenten in het kader van haar master-opleiding

Onderwijskunde onderzoek gedaan naar de aansluiting MBO-HBO. Om studenten goed voor te bereiden en de instroom in het eerste jaar soepel te laten verlopen, neemt de opleiding verschillende maatregelen.

Een vast team van docenten zorgt voor goede voorlichting. In het eerste jaar vindt een uitgebreide oriëntatie plaats op opleiding en beroep en zorgt de studieloopbaanbegeleider voor individuele opvang en begeleiding.

Daarnaast biedt de opleiding in het eerste jaar 'startvaardigheden' aan als Engels en Nederlands.

In de deeltijd voert de opleiding met de nieuwe studenten intakegesprekken. Doel van het gesprek is de wederzijdse verwachtingen te expliciteren en de student bewust te maken van de inspanning en tijdsinvestering die vereist zijn om de opleiding succesvol te kunnen afronden.

Tijdens de audit meldden studenten dat de opleiding voldoende doet om de aansluiting met de vooropleiding goed te laten verlopen. Voorlichting en begeleiding vormen de belangrijkste pijlers. Deeltijdstudenten merkten nog op dat de intakegesprekken en de afspraken die met de werkgever gemaakt worden een prima basis vormen.

Het panel heeft geconstateerd dat de instroom voor cohort 2012 verdubbeld is door opheffen van de numerus fixus. Zowel studenten als docenten zeiden dat deze sterk verhoogde instroom door de opleiding goed opgevangen is. Het panel vindt dat de opleiding hiervoor een compliment verdient. Voor het studiejaar 2013-14 is weer een numerus fixus aangevraagd, ook met het oog op arbeidsmarktperspectieven.

Doorstroom en uitstroom

De opleiding verzamelt systematisch rendementcijfers van alle jaren. De gegevens worden geanalyseerd en besproken in het managementteam. Zo nodig worden maatregelen genomen.

Studenten die vertraging oplopen in hun studie worden door één speciaal daarvoor aangewezen SLB'er gevolgd en begeleid. Eerlijke voorlichting vooraf vormt een belangrijke voorwaarde voor een goede studiekeuze.

Om door- en uitstroom te bevorderen nam de opleiding de volgende maatregelen:

- aanwezigheidsplicht: de propedeuse en de hoofdfase van de voltijdopleiding kennen een aanwezigheidsplicht en een regeling 'actieve participatie';
- voortgangsnormen en doorstroommomenten: voor sommige onderdelen en fasen van de opleiding gelden instapvoorwaarden. Toelating tot het tweede studiejaar vindt plaats na het behalen van minimaal 48 EC en het voldoen aan de kwalitatieve voorwaarden van het Bindend Studie Advies.
- om (te) grote studievertraging te voorkomen, kunnen studenten die vertraging oplopen in het tweede jaar van de opleiding ook in februari instromen in jaar 3 (en vervolgens ook in jaar 4).
- continuïteit in studieloopbaanbegeleiding in jaar 3 en 4: SLB-docenten gaan van jaar 3 met de studenten mee naar jaar 4, waardoor er in de begeleiding van studenten meer continuïteit ontstaat. De SLB'er is daardoor beter op de hoogte van studievoortgang en praktijkfunctioneren van de student.
- 'blended learning': om aansluiting te vinden bij de verschillende leerstijlen en leeromstandigheden van studenten maakt de opleiding in toenemende mate gebruik van 'blended learning'. Voorbeeld hiervan is het werken met blogs bij de LOP-coaching ('LOP' staat voor 'loopbaanontwikkeling voor professionals') in de deeltijdopleiding en in het vak praktijkgericht onderzoek in de voltijdopleiding. Er wordt in beide opleidingsvarianten ook gebruik gemaakt van web lectures.
- de studieloopbaanbegeleiding wordt in de deeltijdopleiding uitgevoerd door een zogenaamde LOP-coach. De LOP-coach begeleidt en beoordeelt in nauwe samenspraak met de praktijkbegeleider de student tijdens diens ontwikkeling in de leerwerkomgeving. Hierbij zien alle betrokkenen erop toe dat in het persoonlijke ontwikkelingsplan van de student voldoende verbinding bestaat tussen onderwijs en theorie enerzijds en de praktijk van het werk anderzijds. Ook de te maken reflectieverslagen zijn een belangrijk begeleidings- en beoordelingsinstrument.

Het panel heeft in gesprekken met studenten en docenten vastgesteld dat de opleiding veel in het werk stelt om de opleiding studeerbaar te maken en de doorstroom te bevorderen. Studenten waarderen niet alleen de vakkennis van docenten maar ook de open houding en bereikbaarheid. "Bij problemen ga je naar de docent en er wordt altijd geluisterd, ze maken tijd voor je. Docenten staan echt open voor feedback."

Uit de gesprekken kwam naar voren dat SLB prima functioneert, zowel in deeltijd als in voltijd. Het panel concludeert dat de opleiding op een goede manier de doorstroom monitort en passende maatregelen neemt.

Voorzieningen

Het panel is zeer te spreken over de opleidings specifieke voorzieningen.

Zo heeft de opleiding een speciale ruimte waar studenten leren om te gaan met agressie en waar ook zelfverdediging geleerd wordt. Het panel vindt dit gezien het toenemende geweld ten opzichte van hulpverleners een goede zaak en een goed voorbeeld van de meerwaarde die opleidingen kunnen vinden.

Daarnaast bezocht het panel de mediatheek. Het panel was tevreden over de materialen in de mediatheek. De mediatheek verzorgt cursussen over zoeken op het internet en het evalueren van de betrouwbaarheid en de waarde van de aangetroffen informatie.

Met name de laatste aspecten beschouwt het panel als een waardevolle aanvulling op de cursus Zoeken op internet.

Weging en Oordeel: Goed

Het auditpanel komt bij Standaard 2 tot het oordeel 'goed' waarbij de volgende overwegingen tot dit oordeel hebben geleid.

De opleiding vindt de wisselwerking tussen ervaring en theorie een belangrijk leerelement. Het panel oordeelt dat deze zowel voor de voltijd- als deeltijdopleiding MWD op een goed werkende manier vorm gegeven is.

De opleiding creëert hiermee een essentiële voorwaarde voor een goed leerklimaat. Mede gezien de geringe omvang van de deeltijdopleiding is het panel van oordeel dat de opleiding hier een goede prestatie levert.

De 'leeruitkomsten', waarmee de opleiding de relatie tussen de (eind)competenties en het curriculum meer inhoud geeft, zorgen ervoor dat bij studenten, docenten en de toetscommissie een helder beeld ontstaat over de samenhang tussen (eind)competenties en programmaonderdelen. Het panel vindt deze vertaalslag een vondst.

Ook het praktijkgericht onderzoek, waarin de opleiding veel energie stak, is op een goede manier gepositioneerd, vorm gegeven en geïmplementeerd. De opleiding is erin geslaagd om het niveau van de onderzoekscomponent structureel te verbeteren en heeft het onderzoek een eigen plaats binnen de beroepsuitoefening gegeven. Ook dit vindt het panel een belangrijk punt wat zwaar meeweegt in het eindoordeel.

Aandacht voor diversiteit is door de opleiding voortvarend opgepakt en op een goede manier vorm gegeven. De andere twee aspecten van internationalisering, internationale bekendheid met het kennisveld en bekendheid met oplossingen elders, komen wel in het curriculum voor maar hebben geen structurele aandacht. Het panel vindt dat de opleiding hier kan verbeteren en rekent dit de opleiding, gezien de voortvarende aanpak en de aandacht voor diversiteit, niet zwaar aan.

Het panel is van oordeel dat de opleiding een evenwichtig en actueel programma op niveau aanbiedt met, zoals al opgemerkt, een goede koppeling tussen theorie en praktijk en vele keuzemogelijkheden voor de student. Studenten en alumni zijn tevreden over het programma. Opnieuw een belangrijk punt voor het eindoordeel.

Met de vertegenwoordigers van het werkveld is het panel van mening dat de opleiding de contacten met het werkveld goed benut en, via contracten met bedrijven en instellingen, de uitwisseling van kennis en informatie met het werkveld structureel en duurzaam vorm geeft. Een opleiding, die in staat is om in het beroepenveld te halen en te brengen, laat daarmee zien kwalitatief goed én up to date te zijn. Het panel onderschrijft het standpunt van de werkveld vertegenwoordigers en vindt dit een belangrijke constatering.

De opleiding heeft een goed personeelsbeleid en weet kundige docenten te verleiden om de koers van de opleiding vorm te geven. Het panel vindt dit een win-win situatie voor zowel het management, de studenten en als de docenten.

Het panel vindt dat de opleiding een groot compliment verdient voor het probleemloos verwerken van de verdubbeling van het aantal instromende voltijdstudenten in 2012. Verder vindt het panel de maatregelen van de opleiding voor in- en doorstroom doeltreffend.

Het panel concludeert dat de opleiding adequaat heeft gereageerd op de uitkomsten van de vorige visitatie.

Het panel is zeer te spreken over de opleidingsspecifieke voorzieningen, met name over de speciale ruimte waar studenten leren om te gaan met agressie en waar ook zelfverdediging geleerd wordt. Het panel vindt dit gezien het toenemende geweld ten opzichte van hulpverleners een goede zaak en een goed voorbeeld van de meerwaarde die opleidingen kunnen vinden door samen te werken. De opleiding MWD werkt hier samen met de opleiding Sportmanagement (Sport en Beweging).

Concluderend stelt het panel dat, hoewel er op sommige aspecten groei mogelijk is, de opleiding op de belangrijke items goede tot zeer goede resultaten laat zien. Voor het panel redent deze standaard met goed te beoordelen.

Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het gerealiseerde niveau blijkt uit de tussentijdse en afsluitende toetsen, de afstudeerwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren. De toetsen en de beoordeling zijn valide, betrouwbaar en voor studenten inzichtelijk.

Bevindingen

Examen- en toetscommissie

De opleiding MWD kent vanaf 2005 een toetscommissie, die zich bezighoudt met de kwaliteit van toetsen en beoordelen.

De Academie voor Sociale Studies heeft één gezamenlijke examencommissie voor de drie bacheloropleidingen. Sinds september 2011 heeft de Academie ook één toetscommissie.

De toetscommissie handelt onder mandaat van de examencommissie. De examencommissie is nadrukkelijk eindverantwoordelijk voor de borging van de kwaliteit van toetsing en het voor bewaking van het eindniveau.

Per 1 oktober 2012 is, op basis van de 'profielschets leden examencommissies' van de Hanzehogeschool, een nieuwe examencommissie benoemd voor de periode van één jaar. De profielschets bevat onder andere: deskundigheid, kennis OER opleidingen, het durven aanspreken van collega's.

De examencommissie maakt ieder jaar een verslag, waarin een overzicht wordt gegeven van ontvangen dispensatieverzoeken van studenten, verzoeken om extra voorzieningen voor studenten, beroepsprocedures en alle andere activiteiten die de commissie ondernomen heeft. Het jaarverslag van de toetscommissie is opgenomen in dat van de examencommissie.

Voor 2011-12 controleerde de toetscommissie per periode de schriftelijke toetsen voorafgaand aan de afname ervan. Hiervoor heeft de opleiding in 2011 de procedure toetscontrole opgezet. Steekproefsgewijs heeft de toetscommissie per blok, per opleiding, per variant en per opleidingsjaar conceptuele toetsen gecontroleerd. Op grond van de rapportages van de toetscommissie is tussentijds o.a. besloten om voor bepaalde onderwijsonderdelen extra uren ter beschikking te stellen om toetsbanken (door) te ontwikkelen.

In haar jaarrapportage van 2012 deed de toetscommissie de aanbeveling om de controle van toetsen voorafgaand aan afname voort te zetten. Ook adviseerde de toetscommissie om blijvend te investeren in bevordering van de deskundigheid van docenten inzake betrouwbaar toetsen. Ten derde gaf de commissie het advies om per jaar de focus van de controle te verleggen naar een andere leerlijn en tegelijkertijd de toetsen uit de conceptuele leerlijn te blijven controleren.

Voor 2012- 2013 betekent dit, dat de toetscommissie in elke periode de integrale toetsen controleert en daarnaast een beperkt aantal conceptuele toetsen. Ook ontwikkelt de commissie toetsingsrichtlijnen, bijvoorbeeld voor de omvang van een tentamen met multiple-choice-vragen. De opleiding stelt, dat het draagvlak van de toetscommissie onder het personeel groot is. Studiemiddagen worden goed bezocht en positief geëvalueerd. Hoewel de voorafgaande controles van de toetsen leiden tot extra werk en tijdsdruk bij docenten, ervaren docenten de gang van zaken in het algemeen als leerzaam en zinvol.

Het panel sprak tijdens de audit met de leden van de examen (en toets) commissie.

Het panel trof taakbewuste en geëngageerde commissies aan. In het gesprek kwam naar voren dat er veel aandacht voor de kwaliteit van de toetsing is waarbij de nadruk op onafhankelijkheid en op inhoudelijke toetsing ligt.

Hierdoor bewaakt de examencommissie de toetsing van eindkwalificaties. Het formuleren van leeruitkomsten (zie ook standaard 2, relatie curriculum en (eind)competenties) geeft docenten een gemeenschappelijke taal om toetsen transparanter te maken. Het genereert tevens veel over op het goede niveau toetsen conform de taxonomie van Bloom, en de hierin vervatte hiërarchie in toetsingsniveau.

Dat studenten niet tevreden zijn over toetsen, gaat volgens de commissie vooral over verschil in feedback (sommige docenten doen dat uitgebreid, andere vrijwel niet). Dit punt heeft de opleiding opgenomen in het programma-overleg tussen de docenten. Studenten zijn tevreden over de beoordelingen, de toetscommissie krijgt weinig verzoeken om een second opinion of klachten op dit gebied. In gesprekken met studenten bevestigden de studenten deze analyse. Ook het panel constateerde het verschil in feedback (zie *toetsing specialisme* verderop in deze standaard).

Het panel constateert, dat de examencommissie op de goede weg is om te transformeren van 'boekhouder naar wakend oog' en al een fors aantal stappen gezet heeft. Een volgende stap die de examencommissie kan zetten is het bewaken van de integrale kwaliteit van de opleiding door na te gaan of eindcompetenties, programma, toetsing en reglementen inclusief processen een logisch en consistent geheel vormen. Het panel heeft vertrouwen in zowel de examencommissie als in de verdere ontwikkeling. De facilitering van de examencommissie geschiedt volgens de Hanzehogeschool Groningen standaard. Het panel adviseert de opleiding om de facilitering van de examencommissie uit te breiden daar zij de huidige facilitering aan de magere kant vindt.

Beoordeling eindniveau door de opleiding

De opleiding heeft de leeruitkomsten en de beoordeling expliciet gekoppeld aan de Dublin Descriptoren en de hbo-competenties om het eindniveau van de bachelor adequaat te beoordelen. In reactie op het advies 'Vreemde ogen dwingen' van de hbo-raad (2012) heeft de opleiding externe deskundigen (i.c. professionals uit het werkveld en een collega-docent van Hogeschool InHolland) de opdracht gegeven om de kwaliteit van de beoordeling van het afstuderen via een steekproef van vijf afstudeerwerkstukken te beoordelen. De aanbevelingen van deze deskundigen zijn in de afstudeerbegeleiding verwerkt. Het ging o.a. om het duidelijk beschrijven van de drie curricula onderdelen (zie hieronder) die worden beoordeeld en de wegingsfactoren die een rol spelen bij deze beoordeling.

In april 2013 wordt een vergelijkbare bijeenkomst gehouden met collega's van de Noordelijke Hogeschool Leeuwarden.

De opleiding heeft daarnaast geïnvesteerd in scholing van docenten door het organiseren van intervisie bij de afstudeerbegeleiding en het instellen van spreekuren door gepromoveerde docenten dan wel ervaren docenten-onderzoekers.

De beoordeling van het eindniveau van studenten gaat sinds november 2012 via de beoordeling van de volgende 3 curricula onderdelen:

Voltijd

- Tweede helft stage in jaar 3.
- Studieonderdelen uit jaar 4 die samen het programma Social Work in breder perspectief vormen.
- De afstudeeropdracht jaar 4.

Deeltijd

- Leerwerk omgeving in jaar 4.
- Eén van de specialisaties in jaar 4.
- Afstudeeropdracht in jaar 4.

Het panel is van mening dat de opleiding expliciet en gedetailleerd aangeeft waar getoetst wordt of de competenties van de student voldoen aan het niveau van de eindcompetenties. Doordat de examencommissie de toetsing nauwlettend volgt, is er een goed en betrouwbaar systeem van de beoordeling van de eindcompetenties.

De afstudeeropdracht

De afstudeeropdracht is altijd een opdracht uit het werkveld. De opleiding heeft de keus gemaakt om studenten in duo's te laten werken aan een afstudeeronderwerp. De belangrijkste overweging van de opleiding hierbij was dat van bachelorstudenten geen individuele eindverantwoordelijkheid voor een onderzoek verwacht mag worden. Ook is uit ervaring gebleken dat de samenwerking in duo's leidt tot kwalitatief betere onderzoeken. In de derde plaats is deze keus zo gemaakt om de competentie 'samenwerken' in de afstudeeropdracht op een andere dimensie te kunnen toetsen: het samenwerken aan een onderzoek vraagt een andere manier van werken met een collega dan het werken als collega's in de beroepspraktijk en/of in een interdisciplinair team. Ten slotte is een punt van overweging geweest dat het werken met duo's de opleiding beter in staat stelt voor voldoende afstudeeropdrachten uit het werkveld te zorgen.

De begeleider bewaakt de evenredige inspanning van de studenten; hij beoordeelt het eindproduct als een gezamenlijke prestatie en onderzoeksproces en presentatie als een individuele prestatie. De afstudeeropdracht dient complex en innovatief van aard te zijn, heeft een onderzoekend karakter en bestaat altijd uit een combinatie van literatuur- en veldonderzoek.

Studenten worden in de verschillende fasen van het praktijkgerichte onderzoek ondersteund door middel van workshops, bijvoorbeeld over opdrachtformulering, informatievaardigheden, literatuuronderzoek en methoden voor kwalitatief onderzoek. Elk koppel wordt inhoudelijk en methodologisch begeleid door een docent van de opleiding. Het afstudeeronderzoek moet worden gerapporteerd in een verslag; de uitkomsten worden gepresenteerd aan begeleiders en opdrachtgever.

In de afstudeeropdracht wordt eveneens beoordeeld hoe studenten samenwerken op het gebied van signaleren, innoveren, beleidsontwikkeling en profileren van het beroep. Het eindcijfer voor de afstudeeropdracht bestaat uit twee onderdelen, dat als volgt tot stand komt.

1. Deelcijfer onderzoek.

De docentbegeleider en een tweede docentbeoordelaar beoordelen het verrichte onderzoek op basis van de gestelde criteria. Het product (het onderzoeksrapport) bepaalt 75% van het deelcijfer onderzoek, het proces (gebaseerd op de appendix, het advies van de opdrachtgever en de eigen ervaringen van de afstudeerbegeleider) bepaalt 25%. Hierbij geldt dat het product als een gezamenlijk product wordt beoordeeld; voor het proces krijgen studenten een individuele beoordeling.

2. Deelcijfer eindpresentatie.

De eindpresentatie wordt individueel beoordeeld; de opdrachtgever geeft ook hiervoor een beoordelingsadvies.

Zowel het deelcijfer 'onderzoek' als het deelcijfer 'eindpresentatie' moeten voldoende zijn.

Het eindcijfer voor de afstudeeropdracht wordt voor 75% bepaald door het deelcijfer 'onderzoek' en voor 25% door het deelcijfer op de eindpresentatie.

De hierboven beschreven wegingsprocedure is complex en gaf soms aanleiding tot verwarring. Daarom is deze in het studiejaar 2012-13 gewijzigd. Studenten krijgen een individueel eindcijfer (1-10) op het gehele afstudeertraject. Dit eindcijfer wordt vastgesteld op basis van het (gezamenlijke cijfer voor het) onderzoeksrapport, het onderzoeksproces en de eindpresentatie. Alle onderdelen moeten voldoende (minimaal een 5.5) zijn. Voor de beoordeling van het onderzoeksproces maakt de afstudeerbegeleider gebruik van de ingeleverde appendix, de ervaringen in de begeleiding en het advies van de opdrachtgever.

Toetsing van het functioneren in de leerwerk omgeving (deeltijd, jaar 4)

Voor het volgen van de deeltijdopleiding MWD is een werkplek in de beroepspraktijk vereist. De opleiding toetst relevantie van de werkplek (zie standaard 2, didactisch concept).

De ontwikkeling van het professionele handelen van de deeltijdstudent wordt, in samenspraak met de praktijkbegeleider uit de instelling, begeleid en beoordeeld in de studieonderdelen Loopbaanontwikkeling voor Professionals (LOP) en Leerwerkomgeving (LWO) in jaar 4. Beoordeling van de competentieontwikkeling van de deeltijdstudent vindt plaats op basis van een portfolio en een reflectieverslag. Er vinden jaarlijks twee beoordelingsgesprekken plaats tussen student, loopbaancoach en praktijkbegeleider. De praktijkbegeleider geeft een beoordelingsadvies; de loopbaancoach is verantwoordelijk voor het eindcijfer. In het eindcijfer weegt het praktijkdeel twee keer en het reflectieverslag één keer. Beide delen moeten afzonderlijk met een voldoende zijn beoordeeld. In intervisiebijeenkomsten wordt binnen het deeltijdteam geregeld aandacht besteed aan het beoordelen van de praktijkperiode. In het studiejaar 2012-13 is voor jaar 1 een pilot opgezet voor gebruik van digitale portfolio's.

Het panel bekeek een aantal portfolio's en is overtuigd van de gedegen beoordeling van de portfolio's.

Toetsing van de stage (voltijd, jaar 3)

De stage valt in het derde studiejaar en bestaat uit twee delen. Elk deel omvat twintig weken (32 uur per week). Het doel van de stage is beroepsvorming: de stagiaire dient alle activiteiten uit te voeren die gericht zijn op de praktijk van het werk. In het tweede deel van de stage acteert de student op eindniveau. De student mag pas doorgaan met het tweede deel als hij het eerste deel met een voldoende heeft afgerond.

De beide stage onderdelen worden beoordeeld door de studieloopbaan- alias stagebegeleider, waarbij het beoordelingsadvies van de (externe) praktijkbegeleider van grote invloed is. In de eindbeoordeling van de stage telt het cijfer voor het functioneren in de praktijk twee keer mee en het cijfer voor het stageverslag één keer. Beide cijfers moeten minimaal voldoende zijn.

Het panel bekeek een aantal stageverslagen en concludeert dat de stageverslagen volgens een format uitgebreid beoordeeld worden. Het panel kon zich vinden in de oordelen.

Toetsing specialisme (deeltijd, jaar 4) of Social Work in breder perspectief (voltijd, jaar 4)

Voor de beoordeling van deze onderdelen wordt gebruik gemaakt van de reguliere toetsen.

Ook hiervan heeft het panel een aantal toetsen beoordeeld. Met de beoordelingen was het panel het eens. Het verschil in feedback, dat de beoordelaars gaven, vond het panel opvallend. Sommige beoordelaars gaven (zeer) uitgebreide feedback terwijl in enkele gevallen er geen opmerkingen of motivatie gegeven werd (zie ook examen- en toetscommissie van dit hoofdstuk).

Oordeel panel over het eindniveau

Het auditpanel heeft op basis van de overzichtslijst van afstudeerwerkstukken van de afgelopen twee studie jaren twintig afstudeerwerkstukken met een cijfer variërend tussen de 6 en de 8/9 geselecteerd en beoordeeld. Het gaat hier om 15 werkstukken van de voltijd en 5 van de deeltijd. De keuze uit de afstudeerwerkstukken was representatief over de verdeling van de beoordelingen.

Daarnaast bestudeerde het panel drie dossiers van studenten die beoordeeld zijn conform de procedure van november 2012. Het panel komt tot de volgende bevindingen.

Het panel heeft gezien dat de afstudeerwerken van de opleiding aansluiten bij het belang dat de opleiding hecht aan praktijkgericht onderzoek. Hieronder wordt verstaan dat de onderzoeksvragen uit de beroepspraktijk komen en dat de bevindingen uit het onderzoek ook ten goede komen aan deze praktijk. Dit uitgangspunt is in de procedure voor afstuderen stevig verankerd doordat de afstudeeropdracht deel uitmaakt van een contract met een opdrachtgever.

In de opdrachtovereenkomst zijn het thema van het onderzoek, de onderzoeksvragen en de taakbelasting voor de student omschreven. De afstudeeropdracht wordt in principe uitgevoerd door twee studenten; de individuele inbreng van elke student is omschreven in de appendix bij de afstudeeropdracht en de studenten worden individueel gequoteerd. De afstudeeropdracht wordt afgerond met een presentatie die geldt voor ¼ van het eindcijfer. Elke afstudeeropdracht wordt door twee docenten beoordeeld. De beoordelingsprocedure is helder uitgeschreven in de handleiding. In deze handleiding is tevens verplichte en aanbevolen literatuur opgenomen.

In de handleiding afstuderen worden kwaliteitscriteria voor de literatuur niet expliciet gegeven. Deze kwaliteitscriteria zijn wel in jaar 3 als lesstof aan de orde geweest, in jaar 4 als ondersteunend materiaal op BlackBoard en in ondersteunende workshops. Literatuur zoeken is in 2012-2013 in jaar 1 als training ingevoerd (in samenwerking met de mediatheek) en is dit jaar aan jaar 4 in workshops aangeboden.

De kwaliteit van de afstudeerwerken sluit aan bij de door de opleiding beoogde doelstelling van praktijkgericht onderzoek. Een kanttekening hierbij is dat 'praktijkgerichtheid' zeer sterk ingevuld is vanuit de beroepsbeoefening, en minder vanuit de ontwikkelingen binnen het probleemveld als dusdanig. In de goede scripties wordt een verbinding gemaakt met sociaal politieke ontwikkelingen, de kritische bevraging van zowel deze ontwikkelingen als van binnen het maatschappelijk werk gehanteerde probleemdefinities. In de minder goede scripties is deze kritische houding vrijwel niet aanwezig.

Een ander punt is het kritisch reflecteren op de resultaten van het onderzoek. Het panel vond deze kritische reflecties, op een paar uitzonderingen na, weinig kritisch. In plaats van eventuele verschillen tussen de verwachte en de gerealiseerde opbrengsten van het onderzoek te benoemen en te analyseren komen de meeste studenten niet verder dan positieve opmerkingen over het geleerde. Het panel adviseert de opleiding om studenten in eindschrijfties explicieter aandacht te laten besteden aan de kritische reflectie over zowel de (maatschappelijke) ontwikkelingen binnen het probleemveld als over de opbrengsten van het eigen onderzoek.

In alle scripties is een onderwerp opgenomen relevant voor de beroepspraktijk, en met voor deze praktijk nuttige bevindingen. Alle scripties besteden voldoende aandacht aan de methodologische verantwoording; de integratie van literatuurstudie en praktijkonderzoek varieert van voldoende tot goed. De literatuurkeuze wordt soms verantwoord door het aangeven van bronnen en zoektermen, soms ook niet. De kwaliteit van de gehanteerde literatuur varieert: voor een aantal scripties gaat het overwegend over beleidsteksten, andere scripties verwijzen naar wetenschappelijke bronnen.

In alle scripties is er oog voor beleidsaanbevelingen en voor een bespreking van de beperkingen van het onderzoek. De opbouw van de scripties is over het algemeen helder. Een aandachtspunt is de taalbeheersing; relatief veel scripties bevatten spelfouten of het onjuist gebruik van lidwoorden. Door het verplichte vak Taalvaardigheid in het 1^e jaar (sinds 2010-2011 ingevoerd) hoopt de opleiding op verbetering.

De beoordeling is in alle gevallen zorgvuldig en consequent gedaan en vastgelegd in het beoordelingsformulier.

Het panel is het in alle gevallen eens met de beoordeling zoals die door de opleiding gedaan is. Afstudeerwerken met de lage beoordelingen (6 of 6-) zijn die beoordeling waard.

De drie dossiers die het panel beoordeelde onderschrijven het beeld van de beoordeling van de eindwerkstukken. De beoordeling is ook hier zorgvuldig en consequent gedaan en vastgelegd in het beoordelingsformulier. Het niveau van de toetsen gebruikt bij het specialisme of bij Social Work in breder perspectief vond het panel goed. Het panel kon zich in alle gevallen vinden in de beoordelingen.

In de gesprekken met de werkveldvertegenwoordigers en alumni is eveneens het gerealiseerd eindniveau ter sprake gekomen. Zowel het werkveld als de alumni waren unaniem tevreden over het gerealiseerd niveau. Dit komt overeen met de resultaten en enquêtes en evaluaties, die het panel gezien heeft, over dit onderwerp. Het werkveld onderschreef de opmerking van het panel over de kritische reflectie van de studenten.

Concluderend stelt het panel vast dat het gerealiseerd eindniveau in orde is.

Het systeem van toetsing en beoordeling

De opleiding stelt dat uitgangspunt van alle toetsing is dat toetsen congruent moeten zijn met het gegeven onderwijs. Ook is de opleiding van mening dat de toetsing deel uitmaakt van het leerproces: toetsen ondersteunt het leren, en leren ondersteunt het toetsen. Dit principe krijgt vorm door per leerlijn gebruik te maken van passende toetsvormen (zie tabel) en door gebruik te maken van zowel formatieve als summatieve toetsing.

Leerlijn	Mogelijke toetsvorm
integrale leerlijn	professioneel product, peer/co/self-assessment, portfolio, reflectieverslag
conceptuele leerlijn	multiple-choice-toets, casustoets, open-vragentoets, open-boektoets, onderzoeksverslag
vaardighedenleerlijn	vaardigheidstoets, presentatie, assessment, reflectieverslag, onderdeel van een integrale opdracht
ervaringsreflectie leerlijn	reflectieverslag, supervisieverslag, stageverslag, beoordelingsgesprek, portfolio
studieloopbaanbegeleidingsleerlijn	persoonlijk ontwikkelingsplan (POP) en reflectieverslag, portfolio (ook digitaal), self-assessment, functioneringsgesprekken

In het eerste en tweede jaar worden kennis-, houdings- en gedragsaspecten van competenties vaak afzonderlijk getoetst. In het derde en vierde jaar van de opleiding worden competenties steeds meer integraal getoetst. Dit gebeurt door studenten authentieke opdrachten uit de beroepspraktijk te geven.

Integrale opdrachten vinden vaak plaats in groepsverband, waarbij zowel de groepsprestatie als een individuele prestatie wordt beoordeeld. Met het oog op de selectiefunctie van het eerste jaar, worden studenten in de laatste toetsperiode van dat jaar op hun vaardigheden getoetst in een assessment met een acteur. Dit assessment wordt beoordeeld door twee docent-beoordelaars (niet de eigen docent).

Het panel beoordeelde uit elk jaar een aantal toetsen en opdrachten. Het panel komt tot de volgende bevindingen.

De toetsen en opdrachten die het panel gezien heeft waren wat niveau betreft in orde. De toetsvorm was conform de bovenstaande tabel. De beoordeling was volgens het panel correct. Het viel het panel op dat meestal de motivatie of feedback zorgvuldig en compleet ingevuld was. In een aantal gevallen ontbrak deze echter grotendeels of geheel. Deze constatering komt overeen met de kritiek van de studenten (zie standaard 3 examen- en toetscommissie). Het panel komt tot de conclusie dat het systeem van toetsen en beoordeling in orde is. De opleiding heeft zelf al geconstateerd dat het formuleren van motivatie en/of feedback van docenten in een aantal gevallen moet verbeteren. Het panel heeft vertrouwen in de oplossingen van de opleiding voor dit probleem.

Weging en Oordeel: voldoende

Het auditpanel komt bij Standaard 3 tot het oordeel 'voldoende' waarbij de volgende overwegingen tot dit oordeel hebben geleid.

De opleiding beschikt over een examencommissie die goed toeziet op toetsen en de ontwikkeling van het beoordelings- en toetssysteem ter hand neemt. In de beoordeling van toetsen, stages en opdrachten kan het panel zich vinden. Het soms ontbreken van door docenten te geven feedback of motivatie bij beoordelingen is een punt van aandacht. Daarnaast heeft de opleiding expliciet vastgesteld waar de eindcompetenties summatief getoetst worden. Hierdoor beschikt de opleiding over een betrouwbare toetsing van het (eind)niveau. Het panel vindt dit een zwaarwegend punt in de bepaling van het eindoordeel van deze standaard.

De examencommissie ontwikkelt zich adequaat en is volgens het panel toe aan de volgende stap: het bewaken van de integrale kwaliteit van de opleiding door na te gaan of eindcompetenties, programma, toetsing en reglementen inclusief processen een logisch en consistent geheel vormen.

De opleiding heeft veel geïnvesteerd in het ontwikkelen van praktijkgerichte onderzoeksvaardigheden, wat zichtbaar is in de eindscripties. Methodologisch zitten de onderzoeken goed in elkaar. Ook werkveld en alumni zijn tevreden over het gerealiseerd eindniveau. Het panel spreekt hier zijn tevredenheid over uit.

Het kritische reflecteren over zowel maatschappelijke ontwikkelingen als over de opbrengsten van het onderzoek vond het panel alleen in scripties van de betere studenten terug. Het panel is van oordeel dat de opleiding zich op dit punt verder kan ontwikkelen. Concluderend stelt het panel vast dat het gerealiseerd eindniveau in orde is.

Elke afstudeeropdracht wordt door twee docenten beoordeeld. De beoordelingsprocedure is helder uitgeschreven in de handleiding. De beoordelingen die het panel gezien heeft waren nauwgezet en zorgvuldig conform de beoordelingsprocedure uitgevoerd. Het panel is het in alle gevallen eens met de beoordeling. Het panel concludeert dat beoordeling op een zorgvuldige en betrouwbare manier uitgevoerd wordt en vindt dit een belangrijke conclusie.

Samenvattend komt het panel tot het oordeel voldoende op grond van de volgende afweging. De opleiding toetst de (eind)competenties betrouwbaar en valide en de afstudeeronderzoeken zijn methodologisch correct. De kanttekeningen van het panel zorgen ervoor dat het eindoordeel op een voldoende uitkomt.

5. ALGEMENE CONCLUSIE

De door de opleiding MWD gehanteerde set eindcompetenties en de hiervan afgeleide doelstellingen zijn in overeenstemming met zowel de eisen die het werkveld stelt aan hbo-bachelor afgestudeerde MWD'ers. Daarbij voldoen de eindcompetenties aan de eisen wat betreft (inter)nationale oriëntatie en actualiteit.

De opleiding biedt een evenwichtig en actueel programma op niveau aan met een goede koppeling tussen theorie en praktijk en met veel keuzemogelijkheden voor de student.

De opleiding benut de contacten met het werkveld goed en geeft via contracten met bedrijven en instellingen voor de uitwisseling van kennis en informatie structureel en duurzaam vorm aan het betrekken van het werkveld bij de opleiding.

De opleiding heeft een goed personeelsbeleid en weet kundige docenten te verleiden om de koers van de opleiding vorm te geven. Het panel vindt dit een win-win situatie voor het management, de studenten en voor de docenten.

Het panel concludeert dat de opleiding adequaat heeft gereageerd op de uitkomsten van de vorige visitatie en is zeer te spreken over de opleidings specifieke voorzieningen.

De opleiding beschikt over een examencommissie die goed toeziet op toetsen en de ontwikkeling daarvan. Daarnaast heeft de opleiding expliciet vastgesteld waar de eindcompetenties summatief getoetst worden. Hierdoor beschikt de opleiding over een betrouwbare toetsing van het (eind)niveau.

De beoordelingen van de eindwerkstukken, die het panel gezien heeft, waren nauwgezet en zorgvuldig conform de beoordelingsprocedure uitgevoerd. Het panel is het in alle gevallen eens met de beoordeling. Ook het werkveld is tevreden over het gerealiseerd eindniveau. Concluderend stelt het panel vast dat het gerealiseerd eindniveau in orde is.

Algemeen oordeel

Het auditpanel is van oordeel dat de opleiding Maatschappelijk Werk en Dienstverlening van de Hanzehogeschool Groningen, gevestigd te Groningen, een opleiding aanbiedt die voldoet aan de eisen van het accreditatiekader. Het panel beoordeelt de standaarden 1 en 2 met goed en standaard 3 met een voldoende. Conform de beslisregels van de NVAO geeft het panel als eindoordeel een voldoende.

6. AANBEVELINGEN

Het panel geeft de opleiding een aantal aanbevelingen mee. Het betreft hier aanbevelingen die géén invloed hebben op de in deze rapportages opgenomen oordelen. Wel is het panel van mening dat deze aanbevelingen, mits opgevolgd, ertoe kunnen bijdragen dat de opleiding in kwalitatief opzicht verder verbetert.

- Het panel adviseert de opleiding te onderzoeken of er, gezien de mogelijke veranderingen in het beroepenveld, meer aandacht voor ondernemersvaardigheden moet komen.
- Het panel adviseert de opleiding om in de nabije toekomst een keus te maken tussen het wat breder georiënteerde 'social work' en het wat specialistischer maatschappelijk werk.
- Het panel adviseert de opleiding om in haar profiel meer aandacht aan het thema 'social justice' te besteden.
- Het panel adviseert de opleiding om internationale bekendheid met het kennisveld en bekendheid met oplossingen elders meer aandacht te geven.
- Het panel adviseert de opleiding om de facilitering van de examencommissie uit te breiden.
- Het panel adviseert de opleiding om studenten in eindscripties explicieter aandacht te laten besteden aan de kritische reflectie over zowel de (maatschappelijke) ontwikkelingen binnen het probleemveld als over de opbrengsten van het eigen onderzoek.

BIJLAGE I Scoretabel

Scoretabel paneloordelen hbo-bacheloropleiding Maatschappelijk Werk en Dienstverlening Hanzehogeschool Groningen voltijd/ deeltijd	
Standaard	Oordeel
Standaard 1. De beoogde eindkwalificaties	G
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	G
Standaard 3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	V
Algemeen eindoordeel	V

BIJLAGE II**Opleidings specifieke eindkwalificaties**

Taakgebied	Kerntaak en competenties
1. Directe en indirecte hulp- en dienstverlening	<p>Kerntaak: Werken met en namens cliënten.</p> <p>De maatschappelijk werker legt contact met de cliënt of het cliëntsysteem en streeft naar samenwerkingsrelatie met de cliënt, ook in situaties die gekenmerkt zijn door drang of dwang en/of waarin culturele diversiteit en interculturele communicatie een rol spelen.</p> <p>De maatschappelijk werker maakt, op basis van de aard van de vraag een hulp of - dienstverleningsplan in samenspraak met de cliënt, verantwoordt dit plan op toegankelijke wijze voor betrokkenen en spreekt daarmee de ontwikkelingsmogelijkheden van de cliënt aan</p> <p>De maatschappelijk werker werkt op methodische en reflectieve wijze, werkt resultaatgericht en verleent hulp en diensten volgens een breed spectrum van methodische benaderingen</p> <p>De maatschappelijk werker kan verwijzen naar netwerkpartners, evalueert en sluit af.</p> <p>Kerntaak: Werken voor cliënten en potentiële cliënten</p> <p>De maatschappelijk werker signaleert probleemveroorzakende of probleemversterkende factoren in de maatschappelijke context (van cliënt, cliëntsysteem) zoals wetten, regels, voorzieningen, situaties die voor bepaalde groepen in de samenleving nadelig werken en handelt gericht op cliënt,</p>
2. Werken in en vanuit een arbeidsomgeving	<p>Kerntaak: Werken in de eigen instelling of organisatie</p> <p>De maatschappelijk werker voert taken uit, in en vanuit een organisatie en levert vanuit 'maatschappelijk werk' perspectief een bijdrage aan de uitvoering en ontwikkeling van missie, beleid, doelstellingen en cultuur</p> <p>De maatschappelijk werker initieert intercollegiaal overleg en werkt in teamverband</p> <p>De maatschappelijk werker werkt volgens het kwaliteitssysteem van de organisatie, levert een bijdrage aan de beheersmatige aspecten ervan en is zich bewust van financiële afrekening en verantwoording</p> <p>Kerntaak: Werken in externe samenwerkingsverbanden</p> <p>De maatschappelijk werker draagt de in het beroep vigerende waarden en normen uit.</p> <p>De maatschappelijk werker organiseert en coördineert multidisciplinair overleg, voert de werkzaamheden uit die daaruit voortvloeien, kan samenwerken met andere professionals en vrijwilligers begeleiden</p> <p>De maatschappelijk werker kan het beroep maatschappelijk werk profileren en</p>
3. Werken aan professionaliteit en professionalisering	<p>Kerntaak: Zichzelf ontwikkelen in het beroep</p> <p>De maatschappelijk werker reflecteert op het eigen handelen en stuurt de eigen competentieontwikkeling.</p> <p>De maatschappelijk werker handelt:</p> <p>Normatief-ethisch volgens de grondslagen van het beroep</p> <p>Ondernemend en innovatief</p> <p>Kerntaak: Bijdragen aan de ontwikkeling van het beroep</p> <p>De maatschappelijk werker hanteert de beroepscode; hij kan omgaan met ethische dilemma 's.</p> <p>De maatschappelijk werker draagt bij aan innovatie en de ontwikkeling van het</p>

BIJLAGE III Schematisch overzicht opleidingsprogramma (vt en dt)

Opleiding: Maatschappelijk Werk en Dienstverlening Voltijd cursusjaar 2012/2013																		
		Periode: 1				Periode: 2				Periode: 3				Periode: 4				
		EC		T		EC		T		EC		T		EC		T		
Studiejaar 1	Blok 1.1	kerncompetenties MWD: 1,2,3,5,6, 2, B				Blok 1.2				Blok 1.3				Blok 1.4				
Studiejaar 2	Blok 2.1	kerncompetenties: 1,2,3,4,5,6,7,8,9, 2, B, 11, 5				Blok 2.2				Blok 2.3				Blok 2.4				
Studiejaar 3	Blok 3.1 en 3.2	kerncompetenties MWD: 1,2,3,4,5,8,9, 11, 2, B, 11, 5, 6,7 en 10: ten dele				Blok 3.3 en 3.4												
Studiejaar 4	Specialisatie	Specialisatie Ambulante Begeleiding in de Thuisituatie				Specialisatie Casemanagement				Specialisatie Hulpverlening in Dragen en Omvangsitaties				Specialisatie Rehabilitatie				

Opleiding: Maatschappelijk Werk en Dienstverlening Voltijd cursusjaar 2012/2013														
Studiejaar 4	Semester 2													
	Specialisatie naar keuze	EC	T											
	kerncompetenties MWD: afstudeeropdracht 6,7,11 en 15 Soc Work: 15, 6, 7, 11, 12, 13, 14 en 16													
	Afstudeeropdracht	6	0											
	Coaching	3	0											
	Organisatiekunde	4	0											
	Internationalisering	4	0											
Dilemma's	3	0												
	Subtotaal	30												
Studiejaar 4	Semester 1													
	Specialisatie Samenlevingsopbouw	EC	T	Vraaggestuurde specialisatie	EC	T	Minors	EC	T	Minor Licht Verstandelijk Beperkt	EC	T		
	kerncompetenties MWD: 1,2,3,4,5,6,9,11,12,13			kerncompetenties MWD: 6,7,8,12,13,14,15						kerncompetenties SPH: 1,3,4,5,6,7,8,11,12,13,14,15				
	Introductie	2	0	Excellentie ontwikkeling	20	0	Minor buitenland	29	0	Ken je doelgroep...	5	0		
	Wijk opbouw methode blok 1	3	0	Management en beleid binnen de hulpverlening	6	0	SLB jaar 4	1	0	LVB, diversiteit en eigenheid	5	S		
	Project interventies in de wijk	3	0	Stuurgroep	3	0				LVB en samenleving	5	S		
	Wijk opbouw methode blok 2	3	0	SLB jaar 4	1	0	Subtotaal	30		Metho disc handelen	4	0		
	Project management	3	0				Minor HG (naar keuze)	29	0	...en organiseer een workshop	5	0		
	Facetten samenlevingsopbouw 1	3					SLB jaar 4	1	0	Professionele attitude	5	0		
		Ethiek	1	0						Subtotaal	30			
		VMO	1	0						SLB (alleen voor KOM-studenten)	-1	0		
		Integratie	1	0						SLB jaar 4	1	0		
	Facetten samenlevingsopbouw (master class) 2	3	0				Minor elders (buiten HG b.v. via Kies-op-Maat)	30						
	Participatie opdracht	4	0				Subtotaal	30						
	CoL (Community of Learners)	2	0											
	Internationalisering Hasselt of Freiburg	3	0											
	SLB jaar 4	1	0											
		Subtotaal	30				Subtotaal	30					Subtotaal	30
	Semester 2													
	Specialisatie naar keuze	EC	T				Minors	EC	T					
kerncompetenties MWD: afstudeeropdracht 6,7,11 en 15 Soc Work: 15, 6, 7, 11, 12														
Afstudeeropdracht	6	0				Minor buitenland	29	0						
Coaching	3	0				SLB jaar 4	1	0						
Organisatiekunde	4	0												
Internationalisering	4	0				Subtotaal	30							
Dilemma's	3	0				Minor HG (naar keuze)	29	0						
						SLB jaar 4	1	0						
						Subtotaal	30							
						Minor elders (buiten HG b.v. via Kies-op-Maat)	30							
						Subtotaal	30							
	Subtotaal	30				Subtotaal	30							

Opleiding: Maatschappelijk Werk en Dienstverlening Deeltijd cursusjaar 2012/2013												
Periode: 1			Periode: 2			Periode: 3			Periode: 4			
Studiejaar 1	Blok 1.1 Oriëntatie op de leerwerkomgeving 1	EC	T	Blok 1.2 Oriëntatie op de leerwerkomgeving 2	EC	T	Blok 1.3 Oriëntatie op sociale vraagstukken 1	EC	T	Blok 1.4 Oriëntatie op sociale vraagstukken 2	EC	T
	Kerncompetenties MWD: 1,2,3,4,5,6,7,8, 12, 13, 14, 15			Kerncompetenties MWD: 1,2,3,4,5,6,7,8, 12, 13, 14, 15			Kerncompetenties MWD: 1,2,3,4,5,6,7,8, 12, 13, 14, 15			Kerncompetenties MWD: 1,2,3,4,5,6,7,8, 12, 13, 14, 15		
	Kennismaken met het beroep	3	O	Pedagogiek	2	S	Trends in zorg en welzijn/Internationalisering 1	3	O	Trends in zorg en welzijn/Internationalisering 2	3	O
	Stromingen in de psychologie	3	S	Levenslooppsychologie	3	S	Inleiding sociologie	3	S	Sociale psychologie	3	S
	Gespreksvoering 1	2	S	Gespreksvoering 2	3	O	Gespreksvoering 3	3	O	Muzischagogische werkvormen	2	O
	Leerwerk omgeving (LWO)	6		Praktijkgericht Onderzoek	1	O	LWO	5		LWO	6	O
	Loopbaanontwikkeling voor professionals (LOP)	1		LWO	5	O	LOP	1		LOP	1	O
				LOP	1	O						
	Subtotaal	15		Subtotaal	15		subtotaal	15		subtotaal	15	
Studiejaar 2	Blok 2.1 Intake procedure	EC	T	Blok 2.2 Taakgerichte hulpverlening	EC	T	Blok 2.3 Systemgericht werken	EC	T	Blok 2.4 Hulpverlening in Drang en Dwangsituaties	EC	T
	Kerncompetentie: 1,2,3,4,5,6,7,8,9, 10, 12, 13, 14, 15			Kerncompetenties: 1,2,3,4,5,6,7,8, 10, 12, 13, 14, 15			Kerncompetenties: 1,2,3,4,5,6,7,8,9, 10, 12, 13, 14, 15			Kerncompetenties: 1,2,3,4,5,6,7,8, 10, 12, 13, 14, 15		
	Project Intake procedure	3	O	Project Taakgerichte hulpverlening	3	O	Project Handelen vanuit de systeembereiding	2	O	Project Hulpverleningsplan	3	O
	Praktijkgericht onderzoek	3	S	Sociologie, sociale vraagstukken	3	S	Beroepsethiek	1	S	Psychopathologie	2	S
	Training Intake	2	O	Training taakgerichte hulpverlening	2	O	Familie- en jeugdrecht	3	S	Training Motiverende gespreksvoering	2	O
	Leerwerk omgeving (LWO)	7		LWO	7	O	Training gezinsinterventies	2	O	LWO	7	O
	Loopbaanontwikkeling voor professionals (LOP)			LOP			LWO	7		LOP	1	O
				LOP								
	Subtotaal	15		Subtotaal	15		subtotaal	15		Subtotaal	15	
Studiejaar 3	Blok 3.1 Welzijn Nieuwe Stijl	EC	T	Blok 3.2 Empowerment	EC	T	Blok 3.3 Rehabilitatie	EC	T	Blok 3.4 Keuzeprogramma's MWD/SPH	EC	T
	Kerncompetenties MWD: 1,2,4,5,6, 10, 12, 13, 14, 15			Kerncompetenties MWD: 1,2,3,4,5,6,7,8, 10, 11, 12, 13, 14, 15			Kerncompetenties MWD: 1,2,3,4,5,6,7,8,9, 10, 11, 12, 13, 14, 15			Kerncompetenties MWD: 1,2,3,4,5,6,7,8,9, 10, 11, 12, 13, 14, 15		
	Welzijn nieuwe stijl: de organisatie	3	S	Groepsdynamica	3	S	Inleiding rehabilitatie	3	S/O	Trauma en verlies	6	O
	Interventies in de wijk 1	1	O	Maatschappelijk werk in de wijk	2	O	Training rehabilitatie	2	O	Interculturele diversiteit	6	S
	Buurtbemiddeling	3	O	Interventies in de wijk 2	2	O	Praktijkgericht onderzoek	3	O	Huiselijk en seksueel geweld	6	O
	Supervisie 3.1 en 3.2			Supervisie 3.1 en 3.2	1	O	Supervisie 3.3 en 3.4			Supervisie 3.3 en 3.4	1	O
	Leerwerk omgeving (situatie) (LWO)	7		LWO	7	O	LWO	7		LWO	7	O
	Loopbaanontwikkeling voor Professionals (LOP) 3.1 en 3.2	1	O	LOP			LOP			LOP 3.3 en 3.4	1	O
	Subtotaal	15		Subtotaal	15		subtotaal	15		subtotaal	15	

Opleiding: Maatschappelijk Werk en Dienstverlening Deeltijd cursusjaar 2012/2013												
Semester 1												
Studiejaar 1	Specialisatie Samenlevingsopbouw	EC	T	Specialisatie Casemanagement	EC	T	Specialisatie Hulpverlening in Drang en Dwangsituaties	EC	T	Specialisatie Rehabilitatie	EC	T
	kerncompetenties MWD: 1,2,3,7,9, 10, 12, 13, 15			kerncompetenties MWD: 1,2,3,5,6, 10, 11, 12, 13, 15			kerncompetenties MWD: 1,2,3,4,5, 15			kerncompetenties MWD: 1,2,3,7,9, 10, 12, 13, 15		
	Introductie	1	O	Het artikel	5	O	Psychopathologie: de diagnose	2	O	Theorieën en methoden	6	O
	Wijk opbouwmethodiek, blok 1	2	O	De POM-training	2	O	Werken in een therapeutisch milieu	2	O	Werken met de cliënt	3	O
	Wijk opbouwmethodiek, blok 2	2	O	De zorg: oriëntatie	2	O	Motiverende gespreksvoering	2	O	Herstelondersteunende zorg	3	O
	Facetten samenlevingsopbouw 1	2	O	De theorieopdracht	2	O	Recht	1	O	Vakblad	3	O
	Ethiek en integratie	1	O	De assessmenttraining	3	O	Evidence based practice	1	O	Leerwerkgeving (LWO) 4.1 en 4.2	11	O
	WMO	1	O	Het juridisch kader	1	S	Vraaggestuurde opdracht	1	O	Loopbaanontwikkeling voor professionals (LOP)	1	O
	Facetten samenlevingsopbouw (masterclass) 2	3	O	Leerwerkgeving (LWO) 4.1 en 4.2	11	O	Digitaal vakblad	3	O			
	Participatie opdracht	4	O	Loopbaanontwikkeling voor professionals (LOP)	1	O	LVB: de diagnose	1	O			
	CoL (Community of Learners)	1	O				Innovaties in het werkveld	2	O			
	Leerwerkgeving (LWO) 4.1 en 4.2	11	O				Leerwerkgeving (LWO) 4.1 en 4.2	11	O			
	Loopbaanontwikkeling voor professionals (LOP) Leercontract	1	O				Loopbaanontwikkeling voor professionals (LOP)	1	O			
Subtotaal	30		Subtotaal	30		Subtotaal	30		Subtotaal	30		
Semester 2												
Specialisatie naar keuze	EC	T										
kerncompetenties MWD: afstudeeropdracht 11/m 15 SW 6, 7, 10, 12, 13, 11												
Afstudeeropdracht	15	O										
Leerwerkgeving (LWO) 4.3 en 4.4	11	O										
Subtotaal	30											
Semester 1												
Vraaggestuurde specialisatie	EC	T										
kerncompetenties MWD: 6, 7, 8, 12, 13, 11, 15												
Excellentie ontwikkeling	9	O										
Management en beleid binnen de hulpverlening	3	O										
Stuurgroep	3	O										
Leerwerkgeving (LWO) 4.1 en 4.2	11	O										
Loopbaanontwikkeling voor professionals (LOP)	1	O										
Subtotaal	30											
Semester 2												
Specialisatie naar keuze	EC	T										
kerncompetenties MWD: afstudeeropdracht 11/m 15 SW 6, 7, 10, 12, 13, 11												
Afstudeeropdracht	15	O										
Leerwerkgeving (LWO) 4.3 en 4.4	11	O										
Subtotaal	30											

BIJLAGE IV Programma, werkwijze en beslisregels

Programma d.d. 23 april 2013

Varianten: VT en DT MWD

Locatie: Zernikeplein 23, Groningen, Marie Kamphuisborg

Ontvangst deelnemers in L1.06

Tijd	Lokaal	Gesprekspartners (incl. namen)	Auditpanel	Gespreksonderwerpen
08.00 – 08.15	L.1.07	Inloop & ontvangst auditpanel		
08.15 – 09.00	L.1.07	Intern overleg auditpanel		
09.00 – 10.00	L.1.07	Management: O.a. Kennismaking MT en vaststellen agenda 1. Michèle Garnier, dean Academie voor Sociale Studies 2. Els van Putten, teamleider MWD vt 3. Anita de Goed, teamleider MWD dt 4. Marion de Boer, teamleider SPH	F. Brouwer (voorzitter) B. Verstegen (secretaris) M. de Bie L. van Doorn M. Hoekstra	Aspecten van nieuwe accreditatiestelsel benoemen <u>Gespreksonderwerpen:</u> eigenheid opleiding – ambities - hbo-niveau - relatie beroepenveld – internationalisering - onderzoeksdimensie -
10.00 – 10.15	L.1.07	Pauze		Interne terugkoppeling
10.15 – 11.00	L.1.07	Docenten: Samenhangende onderwijsleeromgeving 1. Jaap Bruijn, hogeschooldocent vt, lid opleidingscie, LOO 2. Jelco Caro, hogeschooldocent dt, lid opleidingscie 3. Geerte Dijkstra, jr 4 vt/dt, afstudeercoördinator 4. Annemiek Grooten, jr 2 vt 5. Bert Gijsbers, internationalisering vt en dt 6. Adriëne van Meggelen, jr 1 t/m 3 dt 7. Melody Elmont, jr 1 vt, jr 4 vt Reserve: Wytske Kater, jr 2 en 4 vt Ria Barenkamp, specialisatie samenlevingsopbouw	F. Brouwer (voorzitter) B. Verstegen (secretaris) M. de Bie L. van Doorn M. Hoekstra	<u>Gespreksonderwerpen:</u> realisatie samenhangende onderwijsleeromgeving - inhoud en vormgeving programma – eigen inkleuring programma - keuze werkvormen – onderzoekslijn – stage - internationale component - beoordelen en toetsen - borging niveau - aansluiting instromers – relatie docenten beroepenveld – eigen deskundigheid docenten - opleidingsspecifieke voorzieningen
11.00 – 12.00	L.1.07	Examencommissie/toetscommissie 1. Moniek Delfgou, secretaris examencie, lid toelatingscie 2. Doutsen Dijkstra, voorzitter toetscommissie 3. Mark Lamberts, lid toetscie 4. Thijs Leuveld, plaatsvervangend voorzitter examencie, lid toelatingscie 5. Sandra Vos, plaatsvervangend voorzitter toetscie 6. Willem Vos, lid examencie	F. Brouwer (voorzitter) B. Verstegen (secretaris) M. de Bie L. van Doorn M. Hoekstra	Bevoegdheden en taken examencommissie en toetscommissie - rol in de interne
12.00 – 12.30	L.1.07	College van Bestuur + Dean (<i>tijdstip staat vast</i>) 1. Marian van Os, lid (vice-voorzitter) College van Bestuur 2. Michèle Garnier, dean Academie voor Sociale Studies	F. Brouwer (voorzitter) B. Verstegen (secretaris) M. de Bie L. van Doorn M. Hoekstra	
12.30 – 13.15	L.1.07	Lunch auditpanel		Interne terugkoppeling en bestudering materiaal
13.15 – 14.00	L.1.07	Studenten: 1. Hanne Alkema, jr 2 vt 2. Bert Blomsma, jr 3 dt 3. Laura Broekema, jr 4 vt 4. Mariëlle Heesters, jr 3 vt 5. Yvonne Meijer, jr 3 dt 6. Cas Mooij, jr 1 vt 7. Miquel Ririhena, jr 4 dt 8. Linda Roerig-van der Kooij, jr 1 dt 9. Dieuwke Smit, jr 4 vt	F. Brouwer (voorzitter) B. Verstegen (secretaris) M. de Bie L. van Doorn M. Hoekstra	<u>Gespreksonderwerpen:</u> kwaliteit en relevantie programma - studeerbaarheid - aansluiting - toetsen en beoordelen - kwaliteit docenten - opleidingsspecifieke voorzieningen – eigen producten

Tijd	Lokaal	Gesprekspartners (incl. namen)	Auditpanel	Gespreksonderwerpen
14.00- 14.45	L.1.07	Spreekuur docenten/studenten	Lesbezoek	
		Rondleiding opleidingsspecifieke voorzieningen + inzien materiaal		
14.45 – 15.30	L.1.07	Professionalisering en Borging eindniveau en relatie met lectoraten 1. Lies Korevaar, lector rehabilitatie 2. Karlien Landman, hogeschooldocent onderzoek 3. Martine Talens, dt LOP/LWO 4. Marion Troia, hogeschooldocent internationalisering, lid opleidingscommissie 5. Fokje ter Veen, stagecoördinator jr 3 6. Charlotte Wekker, hogeschooldocent	F. Brouwer (voorzitter) B. Verstegen (secretaris) M. de Bie L. van Doorn M. Hoekstra	<u>Gespreksonderwerpen:</u> deskundigheidsbevordering/pop docenten – onderzoek doen – lectoraat en kenniskring – aanvullen met eindniveau
15.30 – 15.45	L.1.07	Pauze		<u>Interne terugkoppeling</u>
15.45 – 16.30	L.1.07	Werkveldvertegenwoordiging en Alumni 1. Johan Brongers, werkzaam bij Tinten Welzijnsgroep 2. Tiny Bruinsma, alumna MWD dt, praktijkbegeleider, werkzaam bij Raad voor de Kinderbescherming 3. Fokelette Coelingh, alumna MWD vt werkzaam bij van Mesdagkliniek Groningen 4. Steffie Herbrink, werkzaam bij Elker 5. Eddie van Hierden, Werkveld Advies Commissie (WAC) 6. Harry Klingenberg, praktijkbegeleider , afgevaardigd via WAC, werkzaam bij Accare 7. Petra Pecher, praktijkbegeleider, werkzaam bij VNN Groningen 8. Carla van Rosmalen, alumna MWD dt, praktijkbegeleider, werkzaam bij Stichting Scala, Hulpverlening 9. Leoni Storm, alumna MWD vt werkzaam bij Verslavingszorg Noord Nederland (VNN) Groningen	F. Brouwer (voorzitter) B. Verstegen (secretaris) M. de Bie L. van Doorn M. Hoekstra	<u>Gespreksonderwerpen Werkveld:</u> contacten met opleiding over onder andere: actuele ontwikkelingen en doorvertaling naar programma - andere wensen vanuit het werkveld - eigen inkleuring opleiding - stage en begeleiding – onderzoekscomponent – niveau <u>Gespreksonderwerpen Alumni:</u> o.a. kwaliteit en relevantie van de opleiding (programma, docenten) - functioneren in de praktijk of vervolgopleiding
16.30 – 17.00	L.1.07	Interne terugkoppeling: bepaling pending issues Inzien materiaal		Interne terugkoppeling
17.00 – 17.15	L.1.07	Pending issues (alle gesprekspartners zijn hiervoor beschikbaar)		
	L.1.07	Inzien materiaal		
17.15 – 17.45 / 18.00	L.1.07	Interne terugkoppeling: bepaling beoordeling		
Ca. 18.00	L.1.06	Terugkoppeling		

Werkwijze

Bij de beoordeling van de betreffende voltijd en deeltijd opleiding is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde "Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs" van 22 november 2011. Daarin staan de standaarden vermeld waarop een Evaluatiebureau zich bij de beperkte opleidingsbeoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan een Evaluatiebureau moet bepalen of de basiskwaliteit van die opleiding als voldoende kan worden beoordeeld.

Op basis van de door opleiding geleverde documentatie heeft het auditpanel zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de voltijd en de deeltijd variant.

De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van het programma. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleiding, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'.

De verificatie door het auditpanel geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geledingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en, daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft, ook door eigen waarneming.

Verantwoording keuze gesprekspartners

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditpanel met in achtneming van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Een open spreekuur maakte deel uit van het programma. Het auditpanel heeft geconstateerd, dat de betreffende opleiding het open spreekuur tijdig en op correcte wijze onder de aandacht heeft gebracht van studenten en medewerkers.

Het oordeel van het auditpanel vastgelegd in een conceptrapport werd aan de opleiding voorgelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een onderwerp 'onvoldoende', 'voldoende', 'goed' of 'excellent' scores. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgesomd in het 'Beoordelingskaders accreditatiestelsel hoger onderwijs, 22 november 2011'.

Wanneer er sprake is van verschillende varianten van een opleiding (bijvoorbeeld: voltijd, deeltijd en dual), dan moet uit de beoordeling blijken dat voor elke variant de basiskwaliteit is gewaarborgd op grond van de standaarden uit het betreffende beoordelingskader om te komen tot een positief eindoordeel over de opleiding.

Indien een opleiding onder één CROHO-registratie wordt aangeboden op meerdere locaties, kan de opleiding alleen voor accreditatie in aanmerking komen als uit de beoordeling blijkt dat elke locatie voldoet aan de in het betreffende kader genoemde standaarden voor basiskwaliteit.

Beperkte opleidingsbeoordeling

- Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval 'onvoldoende' indien standaard 1 of 3 als 'onvoldoende' beoordeeld wordt. Een onvoldoende bij standaard 1 kan niet leiden tot het toekennen van een herstelperiode door de NVAO.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'goed' zijn indien ten minste twee standaarden als 'goed' worden beoordeeld; waaronder in elk geval standaard 3.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'excellent' zijn indien ten minste twee standaarden als 'excellent' worden beoordeeld; waaronder in elk geval standaard 3.

BIJLAGE V Lijst geraadpleegde documenten

Lijst geraadpleegde documenten,

- Afstudeerevaluatie Studenten 2011-2012.
- Afstudeerevaluatie extern begeleiders 2011-2012.
- Caro, Jelco (2012). Projectplan Impulsen deeltijdonderwijs.
- Diekema, Koosje (2011). Evaluatie van het project 'Kwaliteit en rendement in de deeltijdopleidingen
- Dijkstra, Doutsen & Landman, Karlien (2011). De onderzoekende professional. Praktijkgericht onderzoek binnen de opleidingen Sociaal Pedagogische Dienstverlening en Maatschappelijk Werk en Dienstverlening (voltijd en deeltijd) van de Hanzehogeschool Groningen.
- Examencommissie (2011). Mandaat Examencommissie aan Toetscommissie.
- Examencommissie (2012a). Jaarverslag 2011-2012.
- Examencommissie (2012b). Protocol inzake het aanwijzen van examinatoren.
- Examencommissie (2012c). Protocol toetsinzage.
- Examencommissie (2013). Ephorus: plagiaatpreventie en plagiaatdetectie.
- Goed, Anita de (2012). Competentiematrix/toetsplan MWD DT 2012-2013.
- Handleiding 21+-assessment SASS (2011).
- Handleiding afstudeeropdracht MWD en SPH september 2012-2013.
- Handleiding afstudeeropdracht MWD en SPH februari 2013-14
- Handleiding LWO en LOP 2012-13 (deeltijdopleiding).
- Jaarplan deskundigheidsbevordering MWD/SPH vt/dt 2012-2013.
- Kritische reflectie Maatschappelijk Werk en Dienstverlening voltijd en deeltijd
- Kroes, Jolanda (2012). Studeren met een functiebeperking.
- Landman, Karlien (2012) Deskundigheidsbevordering en ondersteuning afstudeerbegeleiders MWD en SPH 2012-2013.
- Medewerkerstevredenheidsonderzoek Academie voor Sociale Studies (2012).
- Meerjarenplan deskundigheidsbevordering Academie voor Sociale Studies 2010-2014.
- Meetinstrument beroepshouding. Zie 'Studiehandleiding stage jaar 3 MWD voltijd 2012-13.
- Opleidingsjaarplan MWD voltijd 2012-2013.
- Opleidingsjaarplan MWD deeltijd 2012-2013.
- Overmeer, Monique (2012). Plan van aanpak rendementen.
- Overmeer, Monique & Dijkstra, Nynke (februari 2013). Memo 'Analyse rendementen' (t/m cohort 2011).
- Putten, Els van (2012). Competentiematrix/toetsplan MWD VT 2012-2013.
- Putten, Els van (2013). Visie op honours voor MWD/SPH-studenten.
- Putten, Els van & Goed, Anita de (2012). Verantwoording borging eindniveau MWD VT en DT.
- Schurer, Ronald (2012). Onderzoeksverantwoording en resultaten. Een behoefte-onderzoek in het werkveld naar kortdurende onderwijsmodules en een wijziging van de lestijden voor het deeltijdonderwijs.
- Stage-evaluatie MWD door studenten 2010-2011.
- Stage-evaluatie MWD door begeleiders 2011-2012.
- Studiehandleiding stage jaar 3 MWD voltijd 2012-13.
- Toetscommissie (2012). Eindrapportage toetscontroles 2011-2012.
- Vos, Sandra (2012). Projectplan Learning Outcomes schooljaar 2012-2013.

BIJLAGE VI Overzicht auditpanel

Samenstelling, korte functiebeschrijvingen (cv's) en onafhankelijkheidsverklaringen van voorzitter, leden en secretaris.

Samenstelling en expertise van het auditpanel laten zich als volgt weergeven:

Panelleden	Expertise - audit - kwaliteitszorg	Expertise - onderwijs	Expertise - werkveld	Expertise - vakinhoud	Expertise - internationaal	Expertise - student- zaken
voorzitter F.M. Brouwer	x	x				
vakdeskundige Prof. dr. M. de Bie	x	x	x	x	x	
werkvelddeskundige Dr. L. van Doorn	x	x	x	x	x	
studentlid M. Hoekstra						x
secretaris drs. B. Verstegen	x					

Op 13 mei 2013 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het panel Maatschappelijk Werk en Dienstverlening (dossiernummer 001649).

Korte functiebeschrijvingen panelleden

1	Mevrouw F.M. Brouwer is senior adviseur Hobéon met als aandachtsgebieden kwaliteitszorg & certificering en consult en treedt regelmatig op als voorzitter van auditpanels waaronder audits in het domein Social Work.
2	Mevrouw M. de Bie is voorzitter van de Vakgroep Sociale Agogiek aan de Universiteit Gent en tevens als hoogleraar verbonden aan deze universiteit.
3	Mevrouw L. van Doorn is lector Innovatieve Maatschappelijke Dienstverlening bij het Kenniscentrum Sociale Innovatie van de Faculteit Maatschappij en Recht, Hogeschool Utrecht.
4	Mevrouw M. Hoekstra is vierdejaars student aan Hogeschool Utrecht.

Secretaris

De heer B. Verstegen	Gecertificeerd d.d. november 2010
----------------------	-----------------------------------

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende

Mevrouw F.M. Brouwer
p/a Lange Voorhout 14
2514 ED Den Haag

is als voorzitter gevraagd voor beoordeling van de opleiding:

Maatschappelijk Werk en Dienstverlening

aangevraagd door de instelling:

Hanzehogeschool Groningen

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats: Den Haag

Datum: 18 maart 2013

Handtekening:

ONAFHANKELIJKHEIDS- EN GEHEIMHOUDINGSVERKLARING

INDIENEN VOORAFGAAND AAN DE OPLEIDINGSBEOORDELING

ONDERGETEKENDE

NAAM: Mania DE Frie

PRIVÉ ADRES:

Ief van Hoofstraat 1
9120 Bieren

IS ALS DESKUNDIGE / SECRETARIS GEVRAAGD VOOR HET BEOORDELEN VAN DE OPLEIDING:

Maatschappelijk werk en Dienstverlening

AANGEVRAAGD DOOR DE INSTELLING:

Hanzehogeschool Groningen

VERKLAART HIERBIJ GEEN (FAMILIE)RELATIES OF BANDEN MET BOVENGENOEMDE INSTELLING TE ONDERHOUDEN, ALS PRIVÉPERSOON, ONDERZOEKER / DOCENT, BEROEPSBEOEFENAAR OF ALS ADVISEUR, DIE EEN VOLSTREKT ONAFHANKELIJKE OORDEELSVORMING OVER DE KWALITEIT VAN DE OPLEIDING TEN POSITIEVE OF TEN NEGATIEVE Zouden KUNNEN BEÏNVLOEDEN;

ONAFHANKELIJKHEIDS- EN GEHEIMHOUDINGSVERKLARING

INDIENEN VOORAFGAAND AAN DE OPLEIDINGSBEOORDELING

ONDERGETEKENDE

NAAM:

Lia van Doorn

PRIVÉ ADRES:

Herman Saffkensstraat 1
3503 BH Utrecht

IS ALS DESKUNDIGE / SECRETARIS GEVRAAGD VOOR HET BEOORDELEN VAN DE OPLEIDING:

AANGEVRAAGD DOOR DE INSTELLING:

HOBÉON

VERKLAART HIERBIJ GEEN (FAMILIE)RELATIES OF BANDEN MET BOVENGENOEMDE INSTELLING TE ONDERHOUDEN, ALS PRIVÉPERSOON, ONDERZOEKER / DOCENT, BEROEPSBEOEFENAAR OF ALS ADVISEUR, DIE EEN VOLSTREKT ONAFHANKELIJKE OORDEELSVORMING OVER DE KWALITEIT VAN DE OPLEIDING TEN POSITIEVE OF TEN NEGATIEVE Zouden kunnen beïnvloeden;

ONAFHANKELIJKHEIDS- EN GEHEIMHOUDINGSVERKLARING

INDIENEN VOORAFGAAND AAN DE OPLEIDINGSBEOORDELING

ONDERGETEKENDE

NAAM: Marieke Dorine Hoekstra

PRIVÉ ADRES: Vogezen 14
3524 VK
Utrecht

IS ALS DESKUNDIGE / SECRETARIS GEVRAAGD VOOR HET BEOORDELEN VAN DE OPLEIDING:

Maatschappelijk Werk en Dienstverlening

AANGEVRAAGD DOOR DE INSTELLING:

Hogeschool Utrecht

VERKLAART HIERBIJ GEEN (FAMILIE)RELATIES OF BANDEN MET BOVENGENOEMDE INSTELLING TE ONDERHOUDEN, ALS PRIVÉPERSOON, ONDERZOEKER / DOCENT, BEROEPSBEOEFENAAR OF ALS ADVISEUR, DIE EEN VOLSTREKT ONAFHANKELIJKE OORDEELSVORMING OVER DE KWALITEIT VAN DE OPLEIDING TEN POSITIEVE OF TEN NEGATIEVE Zouden KUNNEN BEÏNVLOEDEN;

ONAFHANKELIJKHEIDS- EN GEHEIMHOUDINGSVERKLARING

INDIENEN VOORAFGAAND AAN DE OPLEIDINGSBEOORDELING

ONDERGETEKENDE

NAAM:

Boudewijn Verstegen

PRIVÉ ADRES:

Staatsspoor 13
6846 GA Arnhem

IS ALS DESKUNDIGE / SECRETARIS GEVRAAGD VOOR HET BEOORDELEN VAN DE OPLEIDING:

Bachelor Maatschappelijk Werk en Dienstverlening
Hanz

AANGEVRAAGD DOOR DE INSTELLING:

Hanze Hogeschool Groningen

VERKLAART HIERBIJ GEEN (FAMILIE)RELATIES OF BANDEN MET BOVENGENOEMDE INSTELLING TE ONDERHOUDEN, ALS PRIVÉPERSOON, ONDERZOEKER / DOCENT, BEROEPSBEOEFENAAR OF ALS ADVISEUR, DIE EEN VOLSTREKT ONAFHANKELIJKE OORDEELSVORMING OVER DE KWALITEIT VAN DE OPLEIDING TEN POSITIEVE OF TEN NEGATIEVE Zouden KUNNEN BEÏNVLOEDEN;

Strategische dienstverlener voor kennisintensieve organisaties

Lange Voorhout 14
2514 ED Den Haag

T (070) 30 66 800

F (070) 30 66 870

E info@hobeon.nl

I www.hobeon.nl